

MUNI
MED

Základy Ortopedie

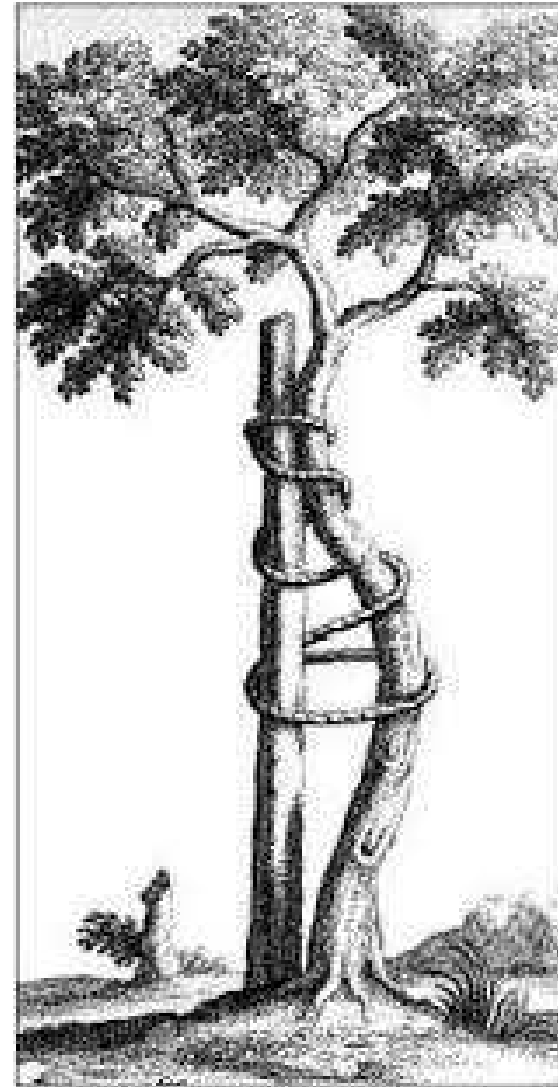
MUDr. Robert Vyskočil
BROC011p

Ortopedie

Chirurgický obor řešící:

- Degenerativní onemocnění
- Vrozené vady
- Traumata / Posttraumatické stavy
- Zánětlivá onemocnění
- Nádorová onemocnění

muskuloskeletálního systému

Spondylochirurgie

- skoliózy a kyfózy
- degenerativní postižení
- tumory
- traumata

Všeobecná Ortopedie

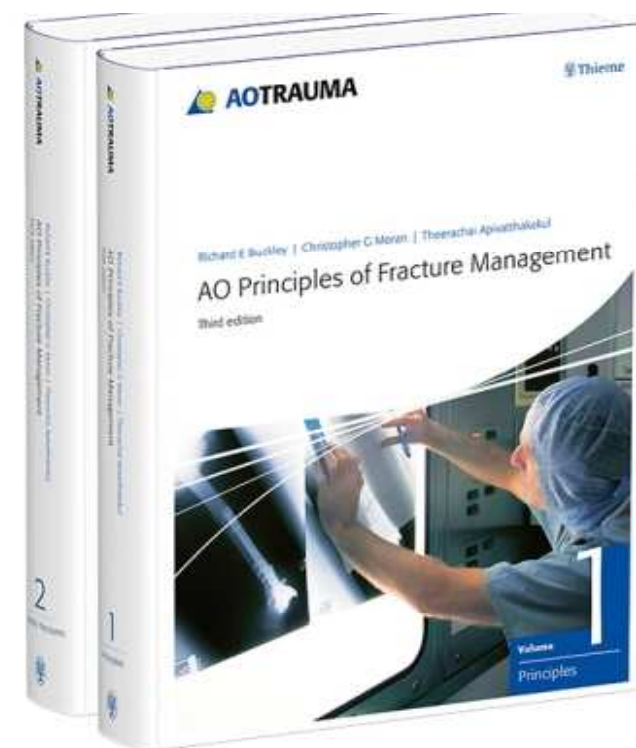
- TEP
- ASK
- ortopedie ruky, nohy
- léčba chondrálních defektů, osteoporózy

Traumatologie, Chirurgie, Neurochirurgie

- traumata končetin a viscerálních orgánů

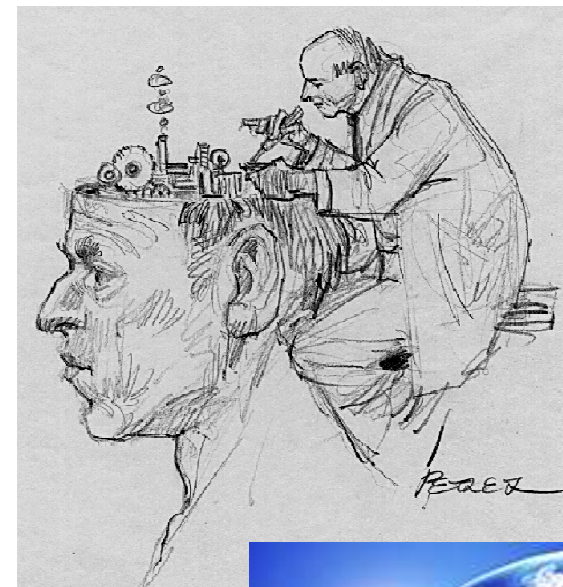
AO principy

Radiologie, Neurologie, Revmatologie

- diagnostika a konzervativní terapie
- systémové choroby

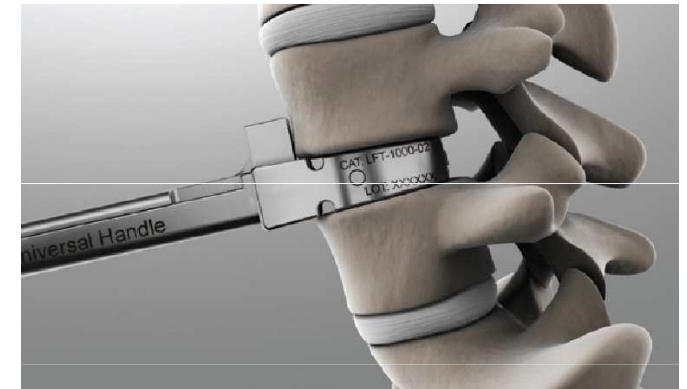
Fyzioterapie, rehabilitace

- konzervativní terapie
- degenerativní postižení
- entezopatie, úponové bolesti, myalgie,
pooperační stavy

Ortopedie

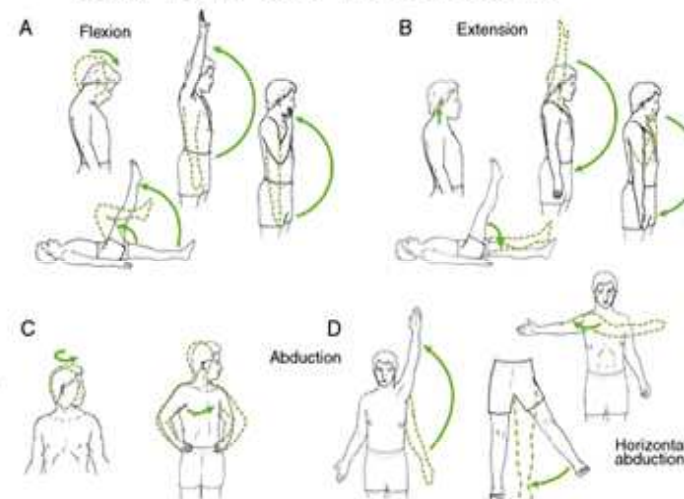
- **operační** / konzervativní terapie
- **elektivní** operační léčba
- přísná **asepse**
- rozvoj „medicínské industrie“
- **super/sub specializace**

**MUNI
MED**

Vyšetření pohybu – funkční vyšetření, ROM

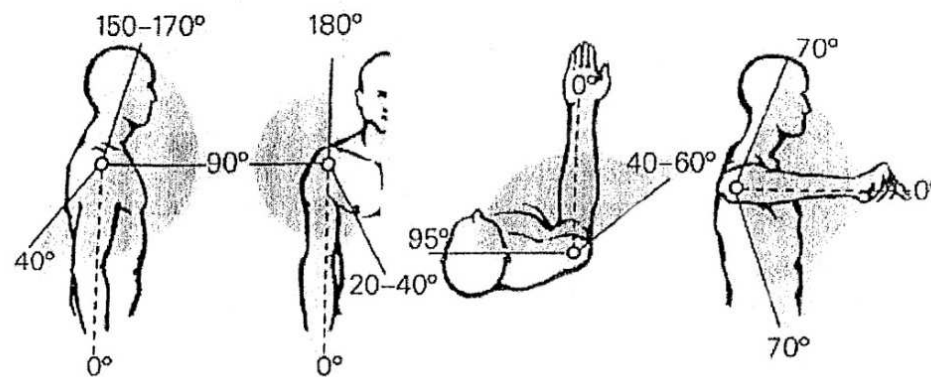
RANGE OF MOTION

1. pohyb od těla

2. nulová poloha

3. pohyb k tělu

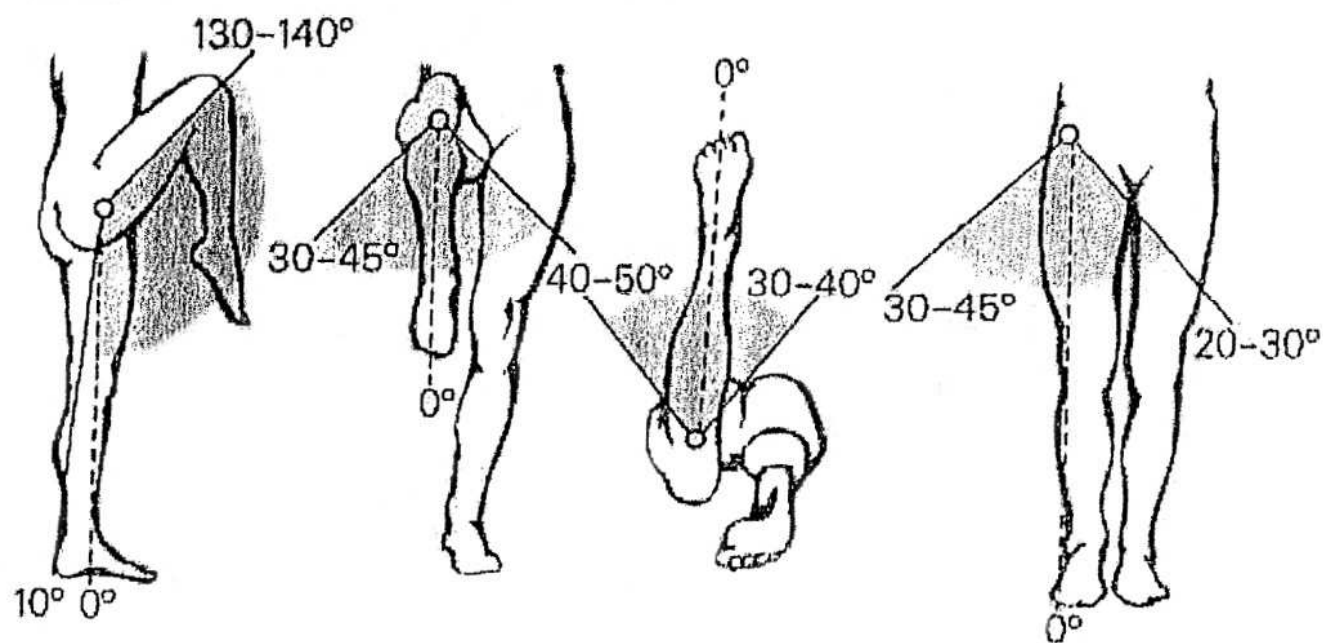
Ortopedie – klinické vyšetření

S 15 – 0 – 140

F 45 – 0 – 30

T 80 – 0 – 30

R90 50 – 0 – 40

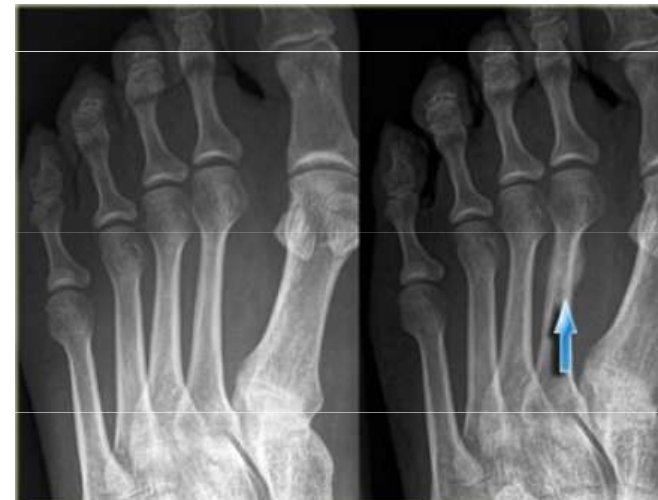
Ortopedie – zobrazovací metody

RTG

- základní vyšetření, kostěné struktury
- **2 kolmé projekce, AP + bočná**
funkční snímky /hyperflexe-hyperextenze/
- Šikmé projekce, axiální projekce, speciální projekce –
- **navikulární kvarteto** /*os scaphoideum*/, **sun –rise view** /*PF*/, **outlet view**, transtorakální /*rameno*/..

CAVE!! Únavové (z přetížení) zlomeniny –
stress fraktury

Nespoléhat vždy na RTG – důležité propojit s klinikou

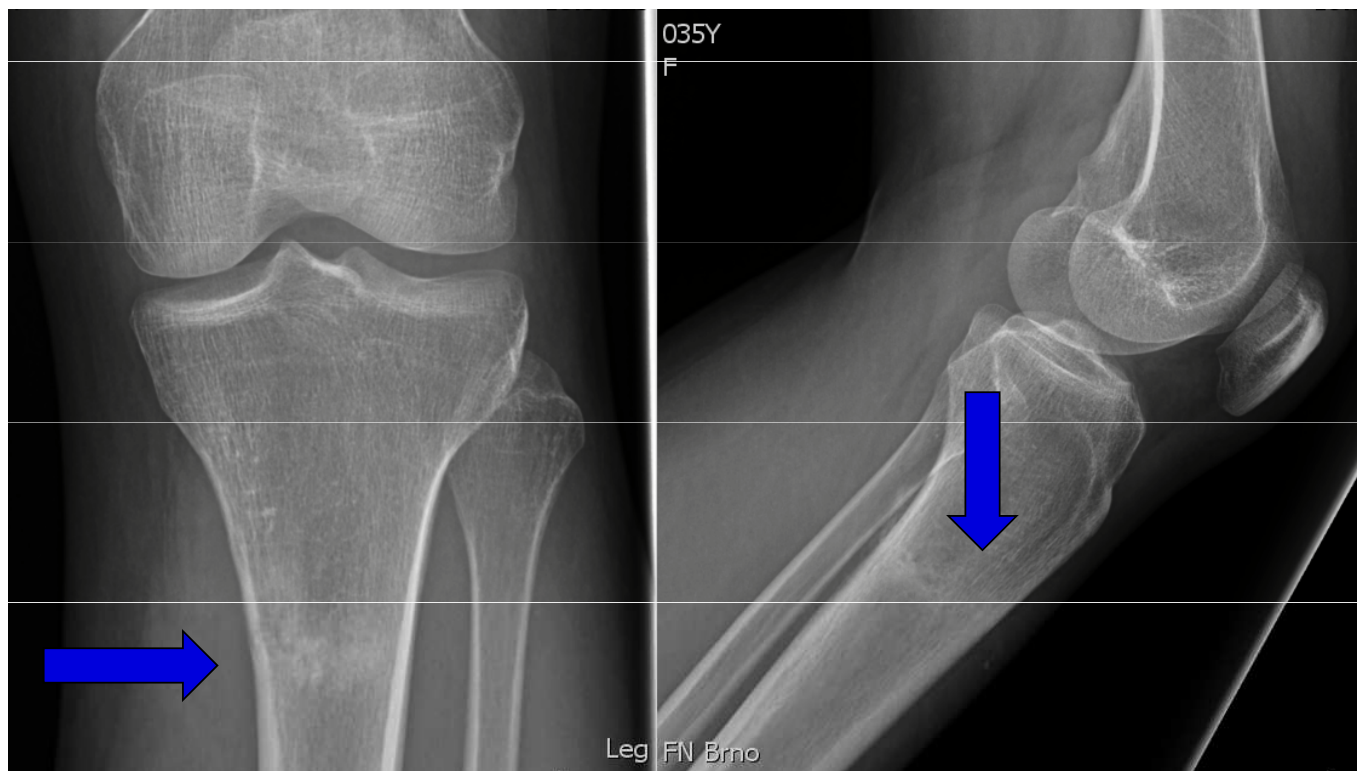

03/09

03/10 měsíc později...

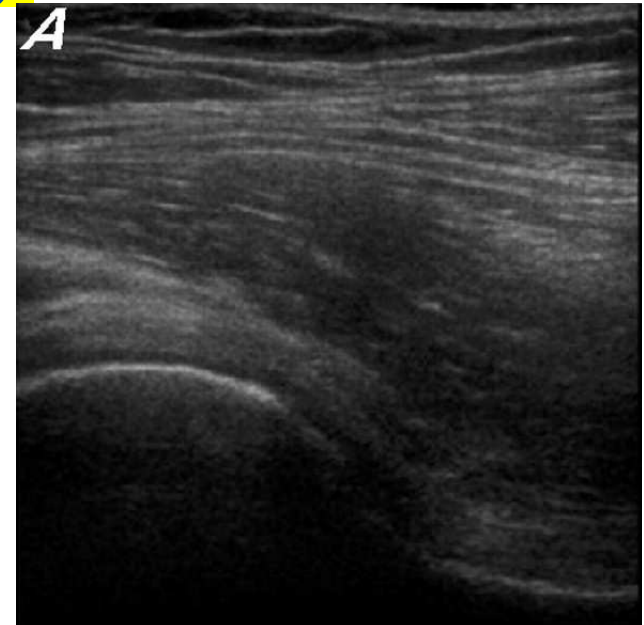
Verifikace MRI, dg. Stress fraktura prox. tibie

Ortopedie – zobrazovací metody

UZ

- rychlé, neinvazivní, radiačně nezatěžující
- základní novorozenecké vyšetření kyčlí
- vyšetření měkkých struktur – svaly - ruptury

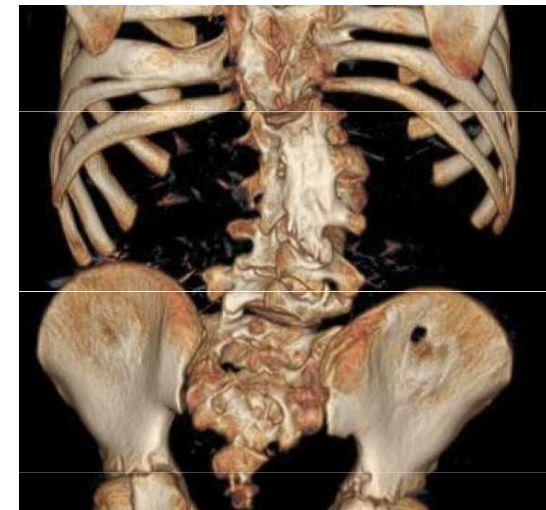
šlachy, úpony - RM

kloubní výpotek / gonitis, coxitis!! /

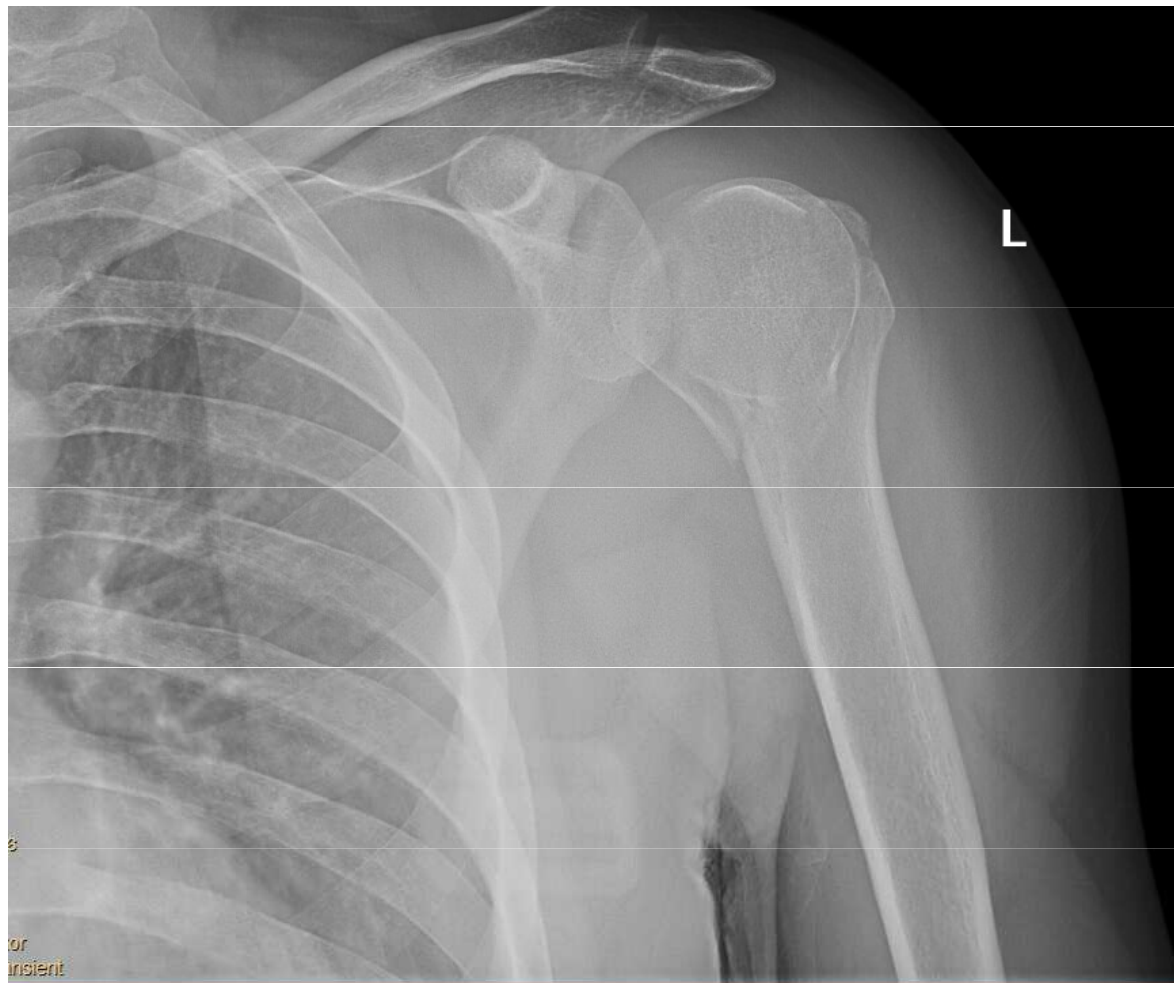
Ortopedie – zobrazovací metody

CT

- radiální zátěž
- vyšetření kostěných struktur
- základní vyšetření u polytraumat –
FAST, CT – spirální
- 3D rekonstrukce

Ortopedie – zobrazovací metody

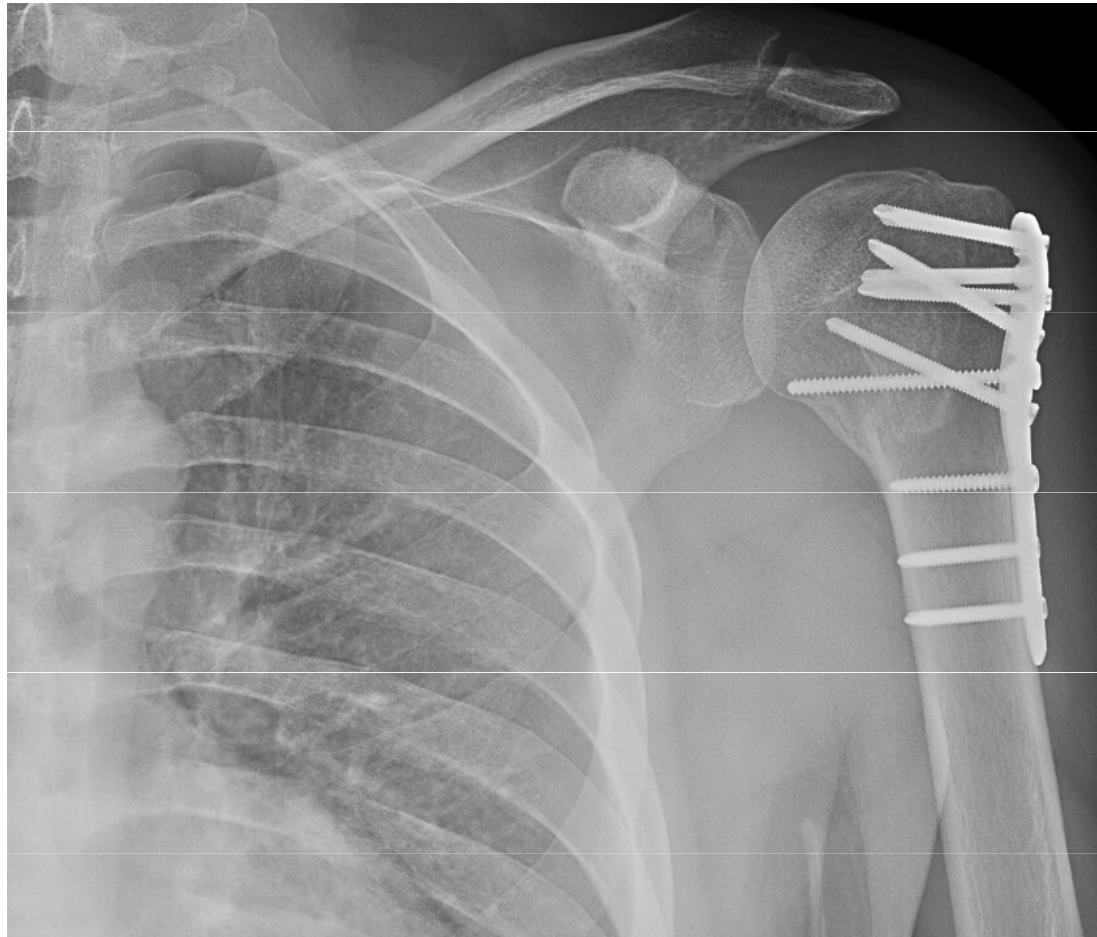

Ortopedie – zobrazovací metody

– CT 3D rekonstrukce

ORIF – Open Reduction Internal Fixation

Ortopedie – zobrazovací metody

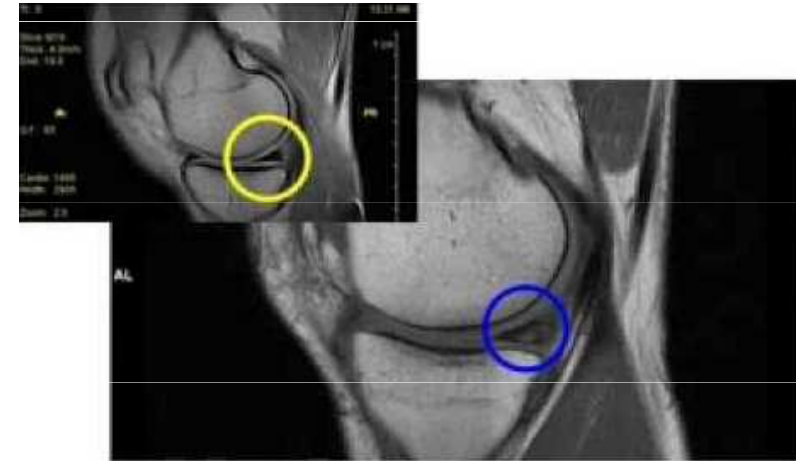
MRI

- Vyšetření měkkých tkání / kostí
- **Klinické vyšetření + RTG + MRI + neurologie – spondylochirurgie**
- **KI** – kardiostimulátor, defibrilátor, magnetické implantáty, 6 týdnů od implantace OS materiálu, klaustrofobie, gravidita,..

Ortopedie – zobrazovací metody

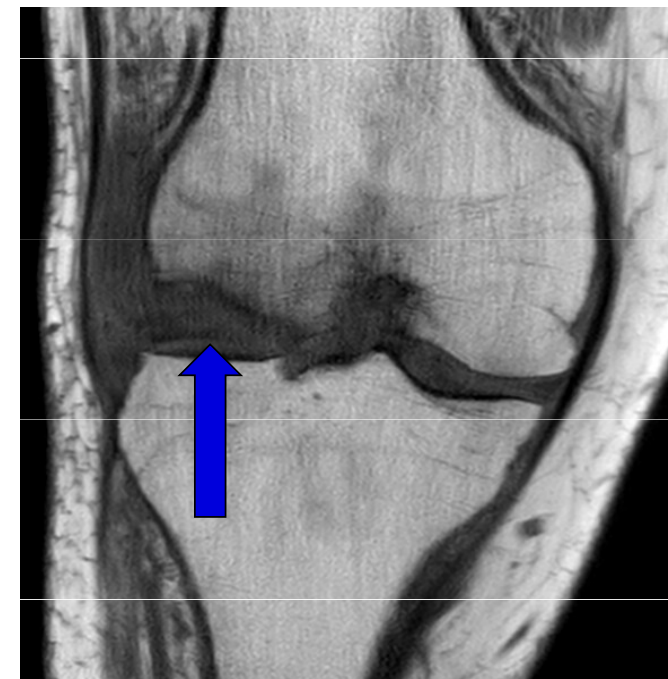
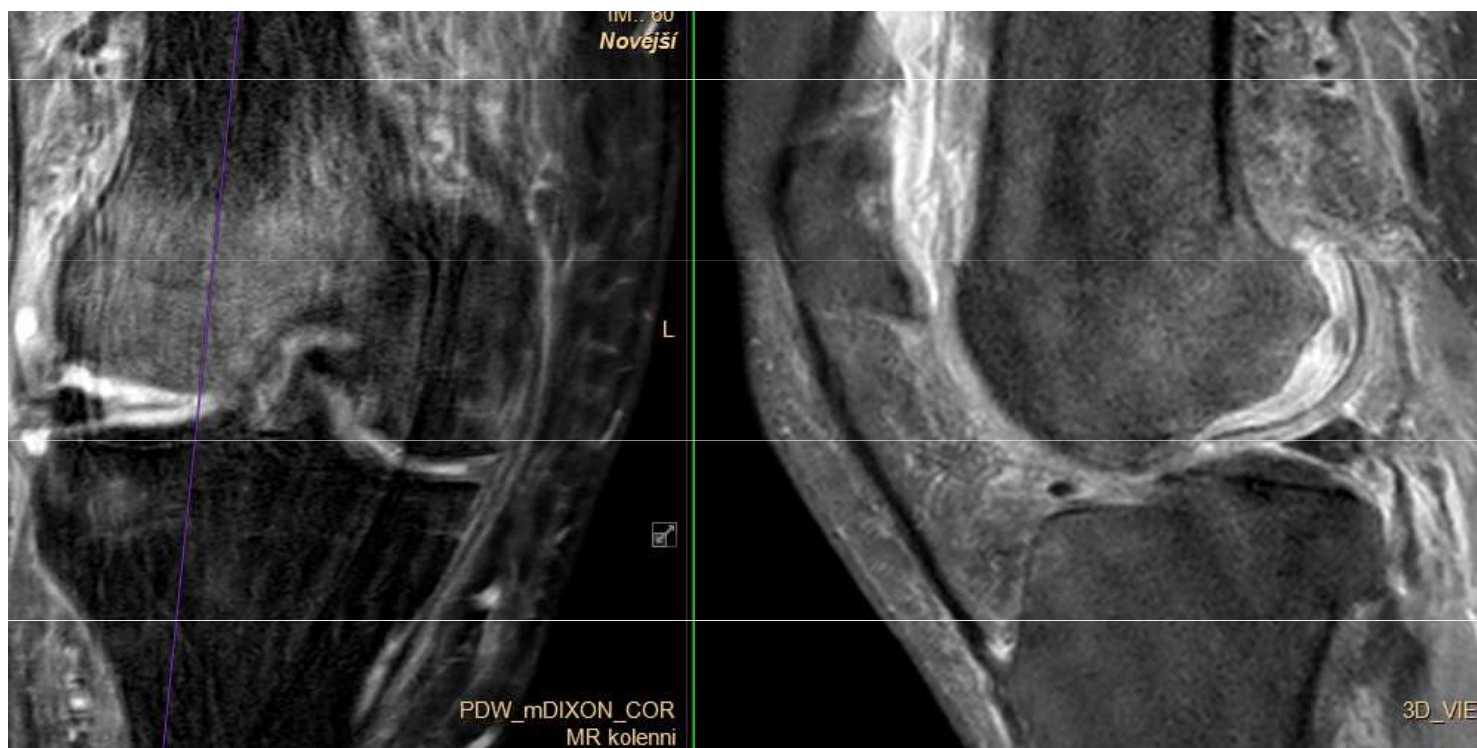
- Vyšetření kloubů – zhodnocení měkkých tkání
intraartikulárně /periartikulárně
  - menisky, LCA, LCP, postranní vazy
  - zhodnocení výšky chrupavky, subchondrální kosti

– RTG – artróza gr. II

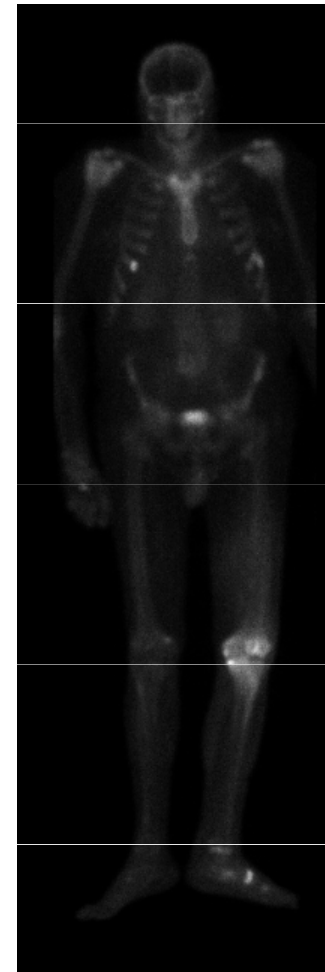
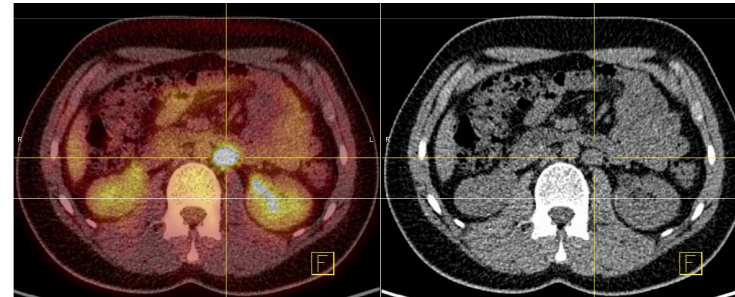

- MRI – **nekróza lat. kondylu femuru** - indikováno TEP genus

Ortopedie – zobrazovací metody

- Scintigrafie, PET, PET–CT, PET–MRI
- Zobrazení metabolismu tkání a kostí
- Aplikace radionuklidu i.a., i.v.
- Vysoká senzitivita!! X nízká specifita
- Dg. Tumory, záněty, infekty, paklouby, zlomeniny

Ortopedie – laboratorní vyšetření

- Předoperační vyšetření
- Metabolická onemocnění
- Autoimunitní onemocnění

– Mikrobiologie, PCR

– Tumory

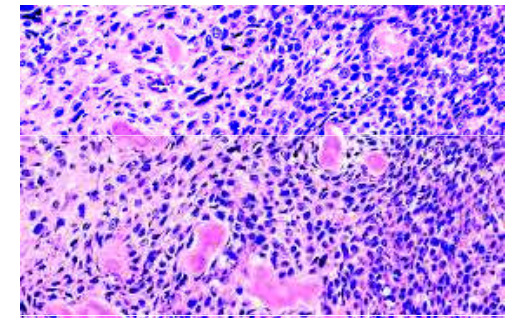
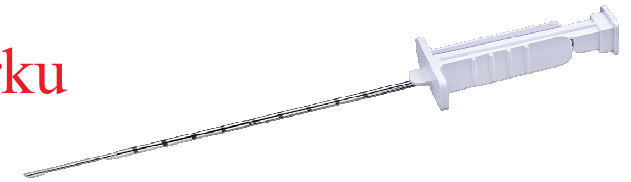
– Specifická vyšetření

**MUNI
MED**

Ortopedie – histologické vyšetření

- Patologické – anatomické vyšetření bioptického vzorku
- Verifikace tumoru

MUNI
MED

FAKULTNÍ
NEMOCNICE
BRNO

Totální náhrady kloubů - TEP

MUDr. Robert Vyskočil

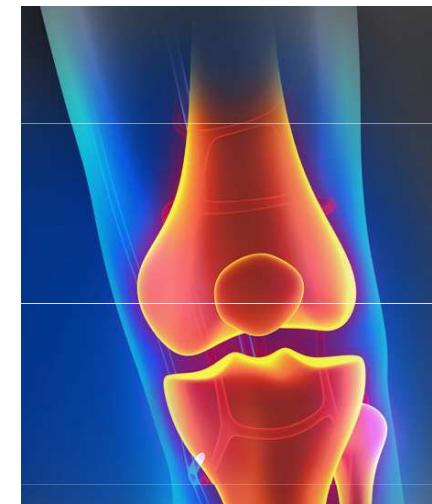
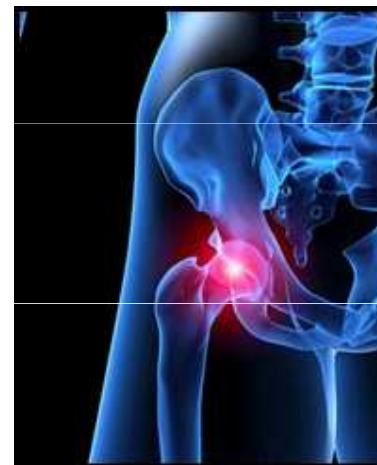
- **Resekce deformovaných kloubních povrchů**
a náhrada implantáty
- Navrácení **plnohodnotného, bezbolestného života**
- **Kyčel, koleno**, a.d.

MUNI
MED

Indikace

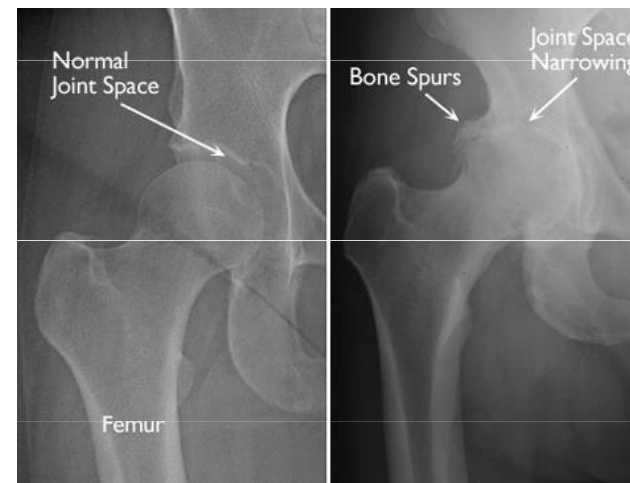
- Osteoartróza
- Revmatologická onemocnění
- Artropatie
- Potraumatická destrukce kloubu

1. TEP kyčle

– Coxarthrosis

– Fractura colli femoris

Totální endoprotéza TEP

X Cervikokapitální protéza CKP

Coxarthrosis

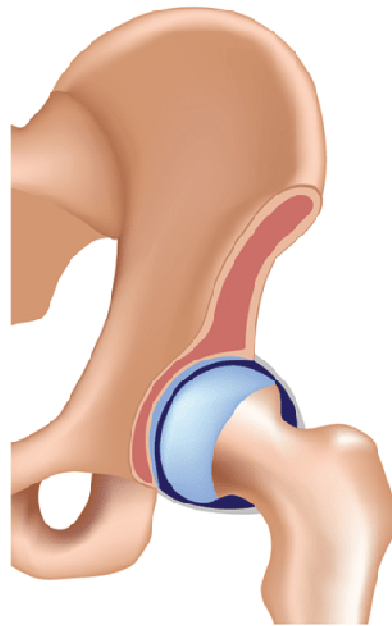
- Primární – genetická predispozice
- Sekundární – prodělaná patologie kyčelního kloubu

– Snížení kloubní štěrbiny

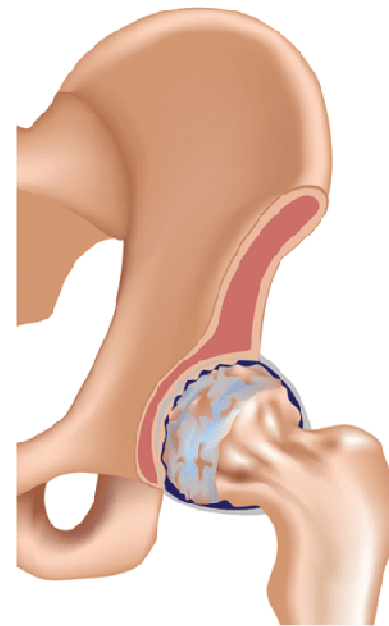
– Subchondrální sklerotizace

– Tvorba osteofytů

– Změny měkkých tkání

Healthy hip joint

Osteoarthritis

- **Progrese bolesti,**
- **Kontraktury měkkých tkání**

zmenšení ROM

snížení kvality života

RTG klasifikace podle Kellgren- Lawrence

- 0 - žádné známky artrózy
- 1 - malé okrajové osteofyty, zúžení kloubní štěrbiny je minimální.
- 2 - mírné zúžení kloubní štěrbiny, lehké nerovnosti, osteofyty.
- 3 - výrazné difusní snížení kloubní štěrbiny, velké osteofyty, cysty, subchondrální sklerosa, výrazné nerovnosti.
- 4 - významná inkongruence, zánik kloubní štěrbiny, osteofyty, cysty, subchondrální skleróza, ložiska nekróz, změna tvaru kloubních konců, desaxace.

Coxarthrosis – terapie

1. Nefarmakologická

2. Farmakologická

Analgetika / Paracetamol /

NSAiDs / COX inhibitory /

SYSADOA – chondroprotektiva, viskosuplementace

3. Chirurgická

Subjektivní obtíže + RTG nález

Konzervativní terapie vyčerpána

→ implantace TEP

1. Cementovaná TEP

- UHMWPE - Polyethylenová jamka
- leštěný dřík
- fixace kostním cementem
- kovová hlavička

MUNI
MED

2. Necementovaná TEP

- Metalová kotvící část + insert
- Neleštěný „drsňý“ dřík, nástřik hydroxyapatitem
- Kovová/ keramická hlavička

CUP

Metal or polyethylene
Cementless or cemented

LINER

Ceramic or polyethylene

HEAD

Ceramic or metal

FEMORAL STEM

Metal - *Cementless or cemented*

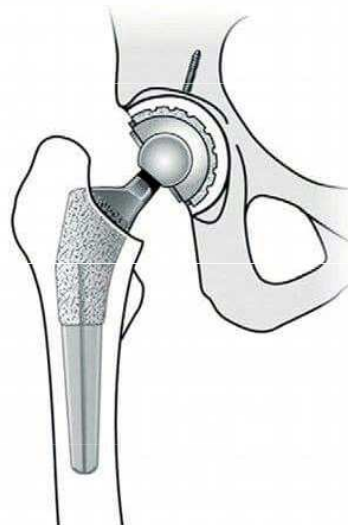
MUNI
MED

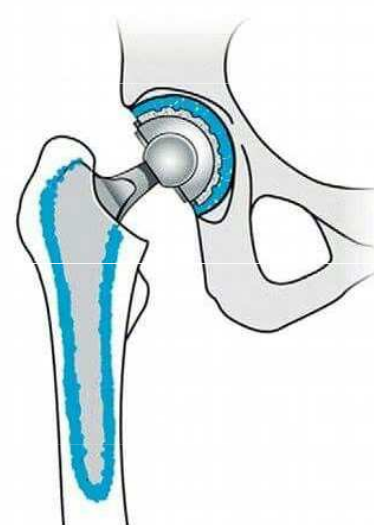
3. Hybridní TEP

- Necementovaná jamka
- + insert – polyethylen / keramika
- Cementovaný dřík
- Keramická / metalová hlavička

A Cementless

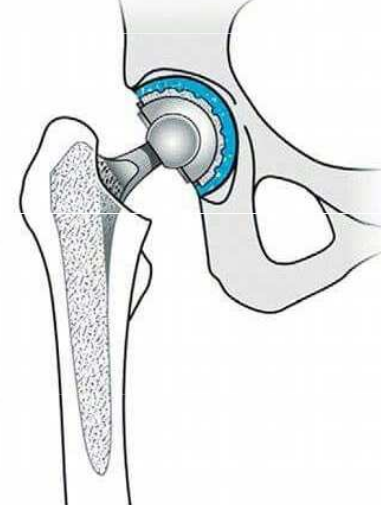
B Cemented

C Hybrid

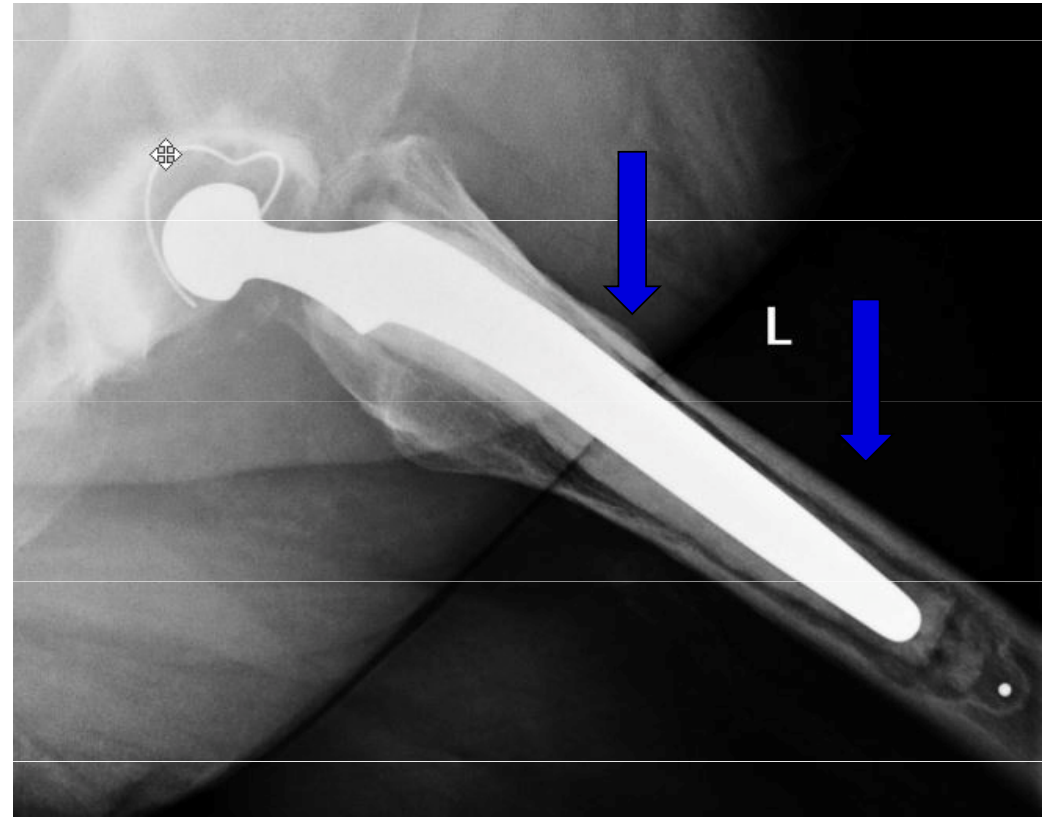
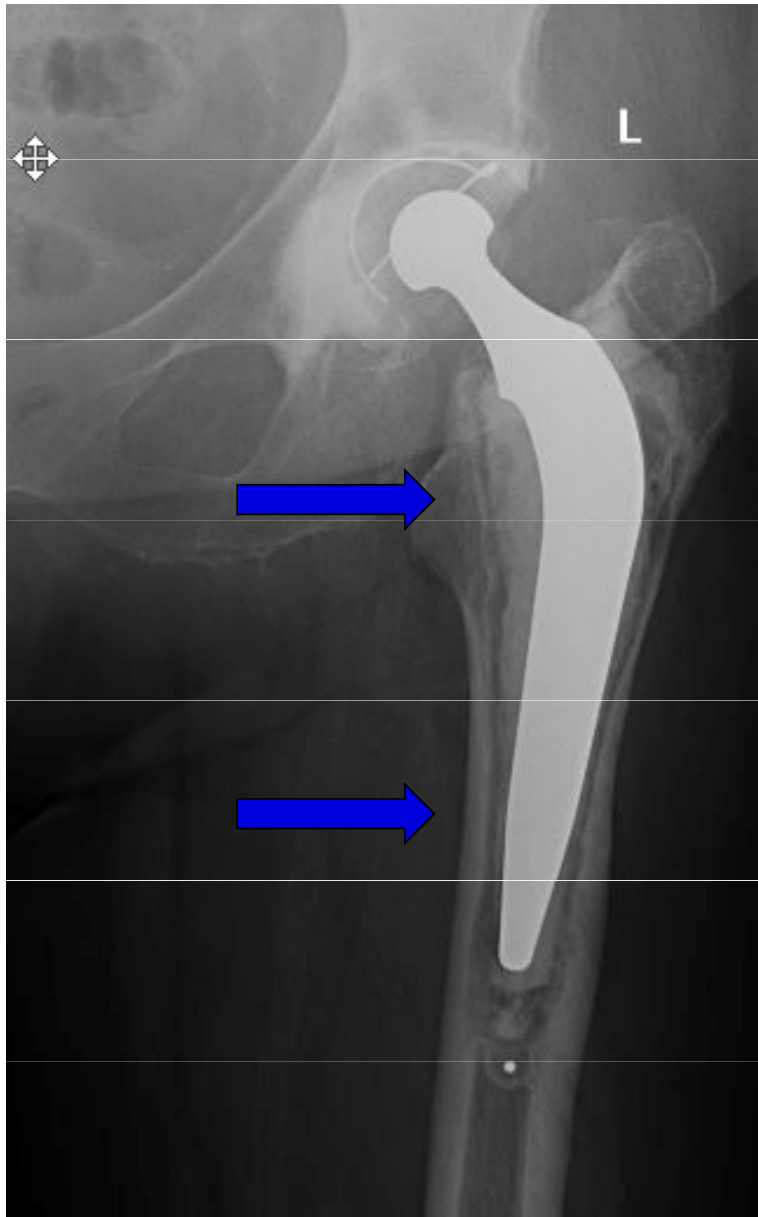
D Reverse hybrid

Artikulační povrchy – Tribologie : tření, opotřebení, otěr

1. polyethylenový insert – kovová hlavička
2. polyethylenový insert – keramická hlavička
3. keramický insert – keramická hlavička
4. ~~kovový insert – kovová hlavička~~ -
otěr metalových částí - **metalóza**

Luxace TEP 1-5%, reoperace až 20%

- Per-operační chyba
- Nedodržení pooperačního režimu

Tp - repozice bez/s CA, nasazení kyčelní ortézy na 6 týdnů
při opakovaných luxacích (3 a více) nutná reoperace

5. Periprotetické zlomeniny, zlomeniny v úrovni TEP

- Peroperační zlomeniny

3,5 % u necementovaných TEP / 0,4 % u cementovaných TEP

- Postoperační zlomeniny

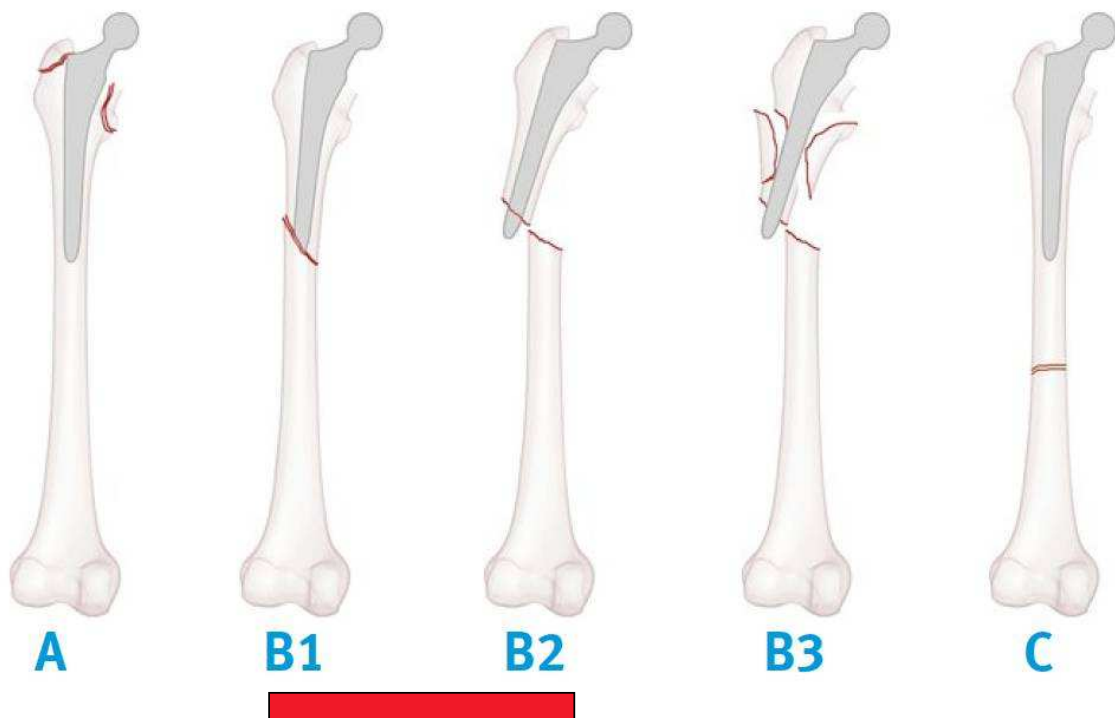
0,1 – 4 % rostoucí incidence

- nejčastěji v úrovni dříku TEP

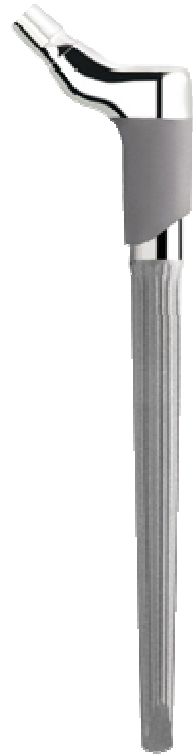
3. nejčastější důvod k revizní operaci

Periprotetické zlomeniny, zlomeniny v úrovni TEP

Vancouver klasifikace

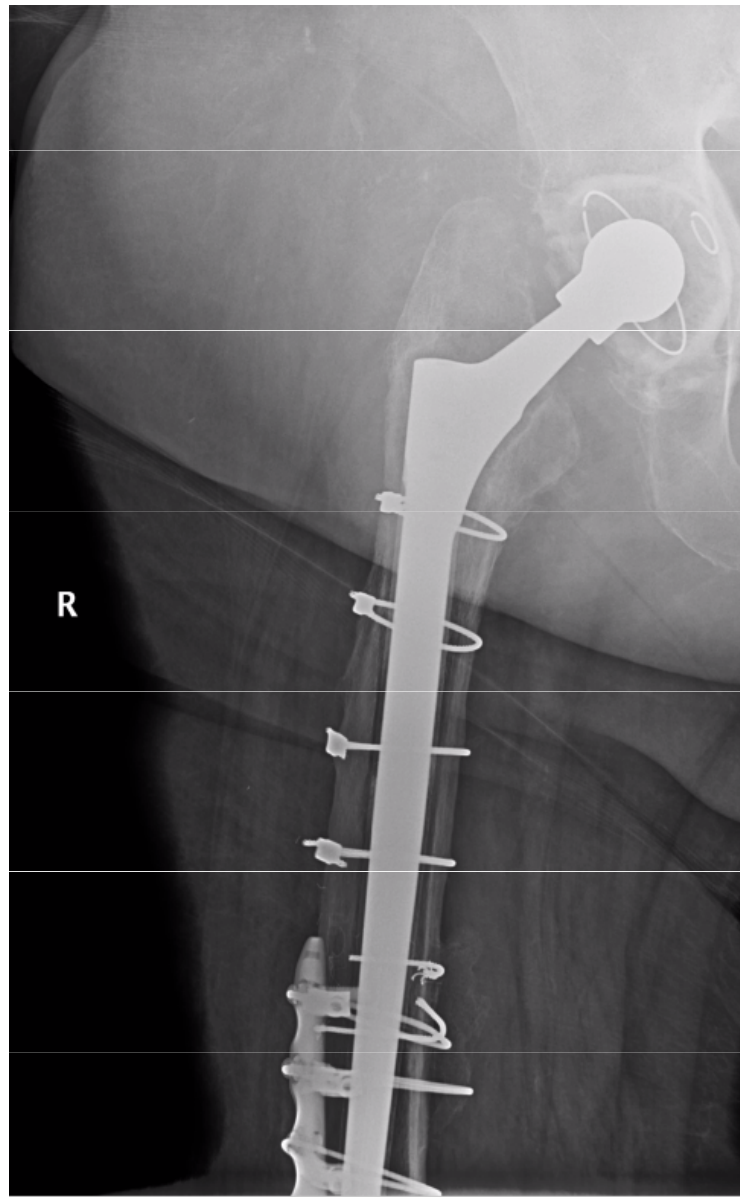

Femur
Plate System

Surgical Technique

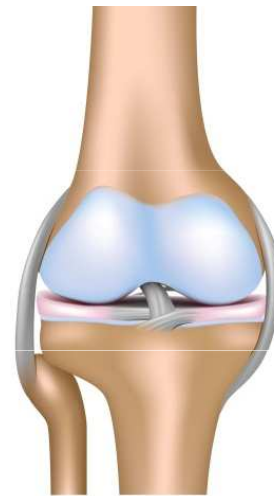

MUNI
MED

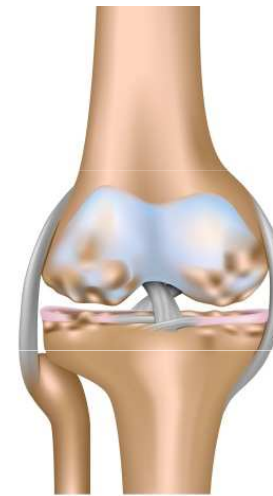

2. TEP kolene

- **Gonarthrosis**
- revmatoidní artritida, artopatie
- potraumatické stavy

Healthy knee joint

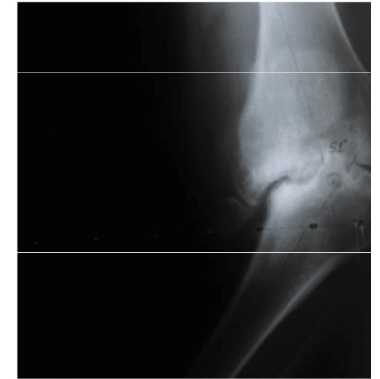
Osteoarthritis

– Degenerace kloubní chrupavky

– Subchondrální sklerotizace

– Desaxace osy   **progrese přetížení**

Klasifikace: Kellgren – Lawrence, ICRS, Outerbridge

RTG klasifikace

- 0 - žádné známky artrózy
- 1 - malé okrajové osteofyty, minimální.
- 2 - mírné zúžení kloubní osteofyty.
- 3 - výrazné difusní snížení velké osteofyty, cysty, výrazné nerovnosti.
- 4 - významná inkongruence osteofyty, cysty, subchondrální ložiska nekrózy, změna desaxace.

Kellgren-Lawrence (KL) grading scale

	Grade 1	Grade 2	Grade 3	Grade 4	
CLASSIFICATION	Normal	Doubtful	Mild	Moderate	Severe
DESCRIPTION	No features of OA	Minimal osteophytes; doubtful significance	Definite osteophytes; normal joint space	Moderate joint space reduction	Joint space grossly reduced; subchondral sclerosis

CR

PS

CCK

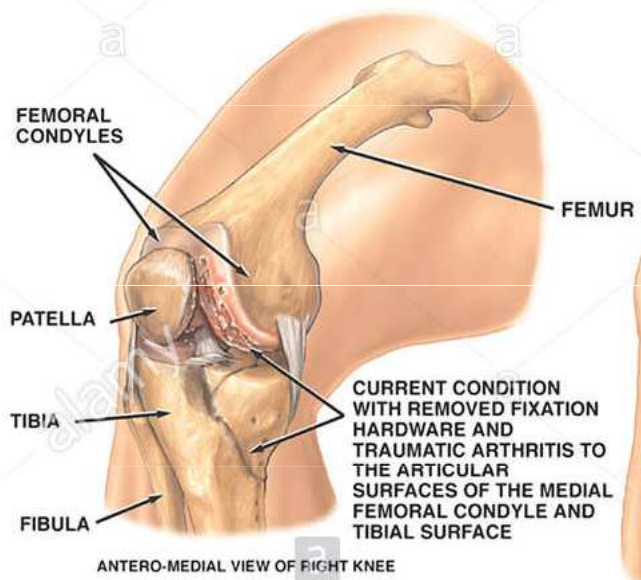

RH

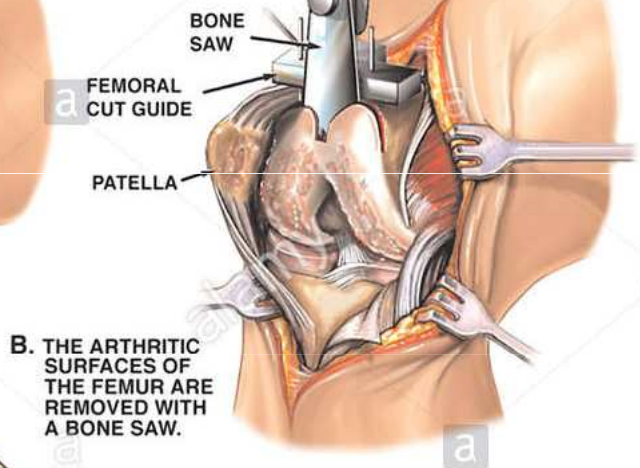
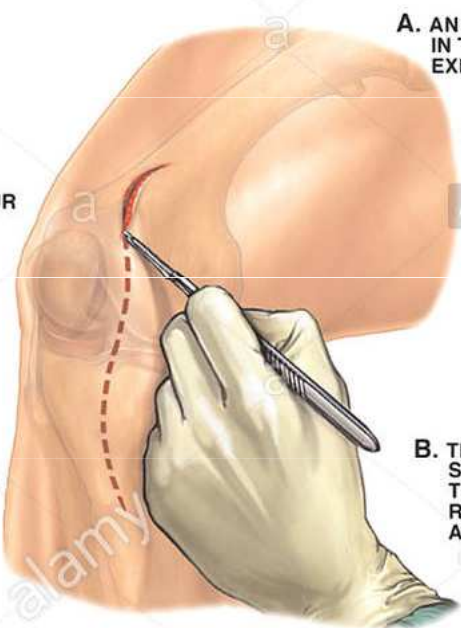

MUNI
MED

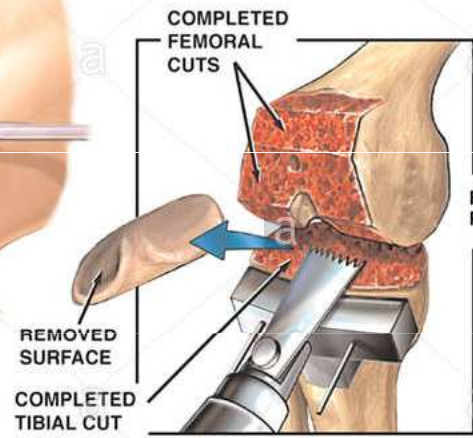
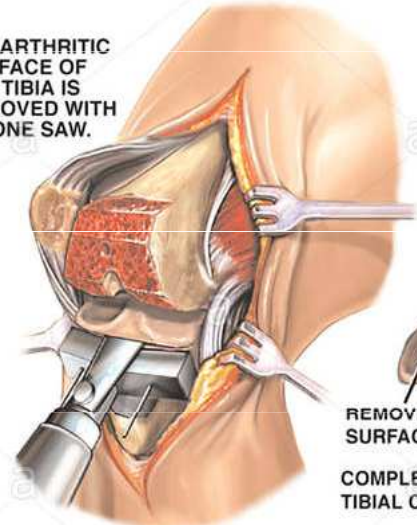

A. AN INCISION IS MADE IN THE RIGHT KNEE EXPOSING THE JOINT.

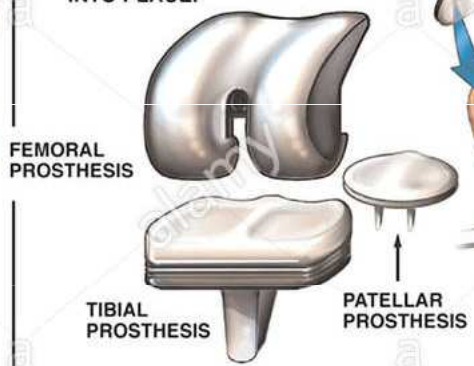

B. THE ARTHRITIC SURFACES OF THE FEMUR ARE REMOVED WITH A BONE SAW.

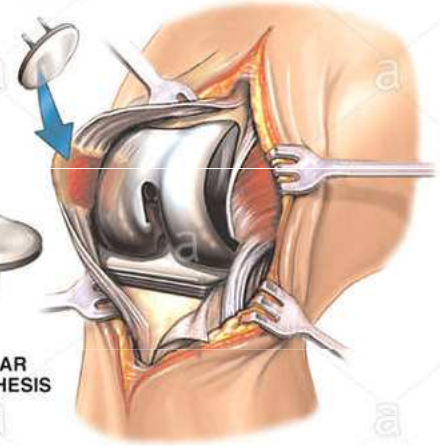
C. THE ARTHRITIC SURFACE OF THE TIBIA IS REMOVED WITH A BONE SAW.

D. THE FEMORAL AND TIBIAL PROSTHESES ARE PUT INTO PLACE.

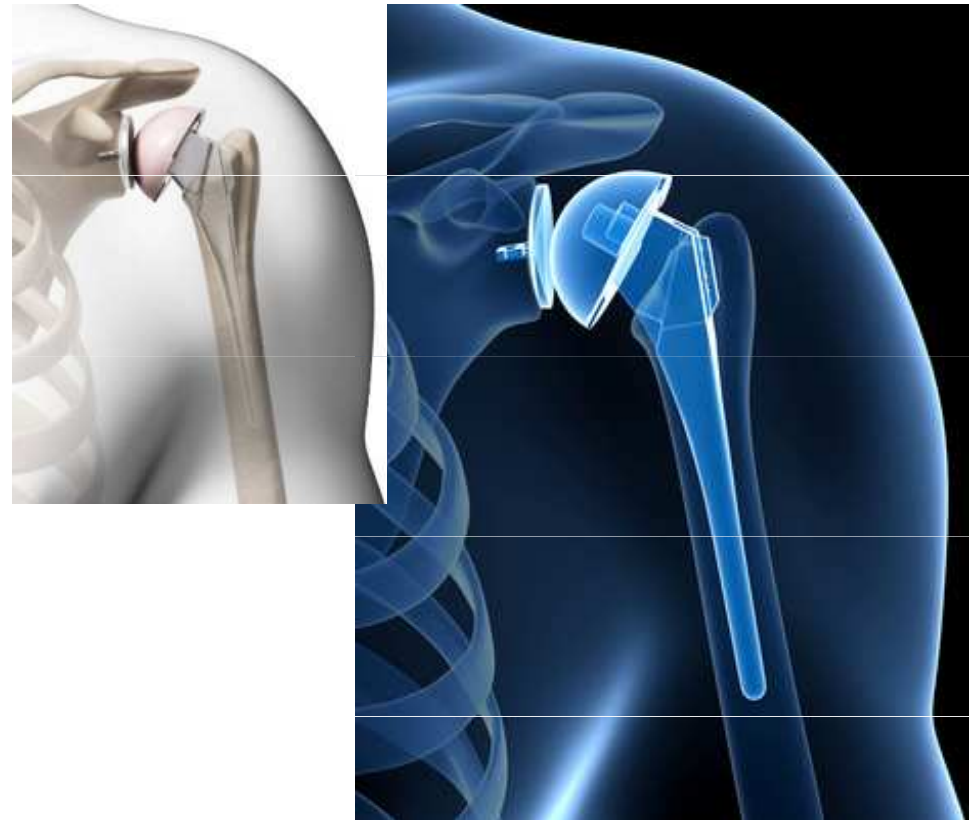
E. A BUTTON IS PLACED OVER THE BACK OF THE PATELLA AND THE WOUND IS CLOSED.

- **3. TEP ramene**

- fr. prox. humeri /communitiva/

- Omarthrosis, RA, artropatie

Typy implantátů

- 1. Povrchové náhrady
- 2. Hemiarthroplastika

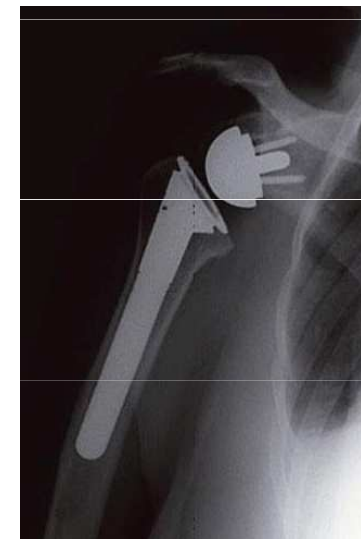
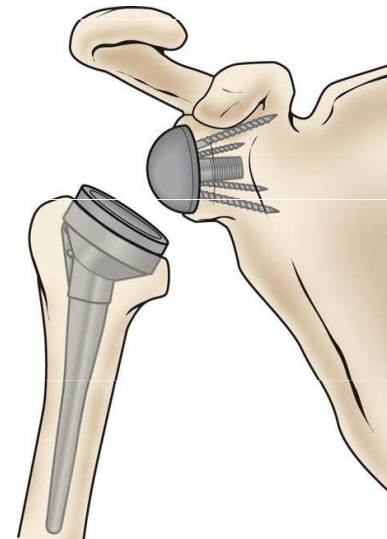

Typy implantátů

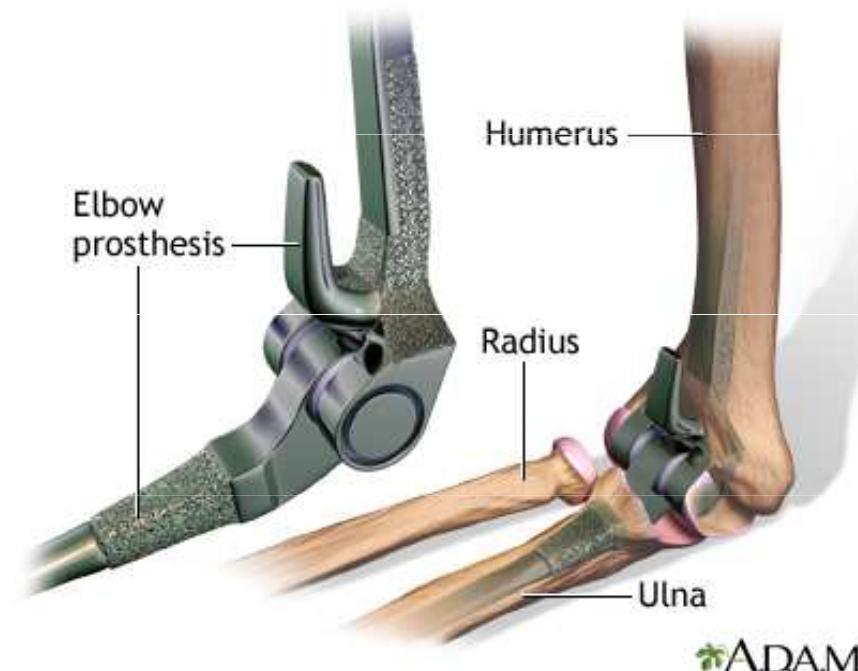
3. Totální náhrady

- **konvenční**

- **4. TEP lokte**

- revmatoidní artritida

MUNI
MED

ADAM

Typy implantátů

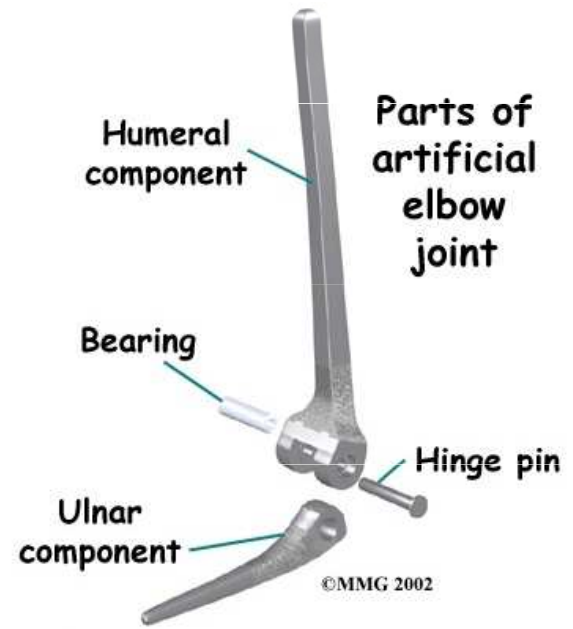
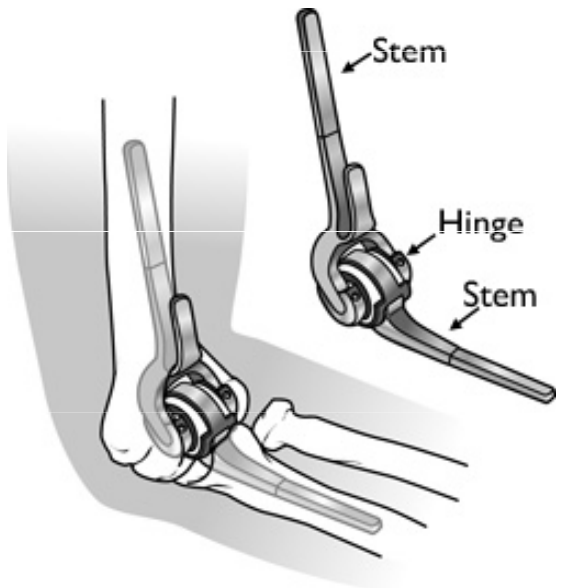

Figure 2:
Semi-constrained total elbow replacement

- **5. TEP hlezna**

– Lord/ Marrot 1970 – implantace TEP kyčle na TC kloub ☺

- **6. Ostatní náhrady kloubů**

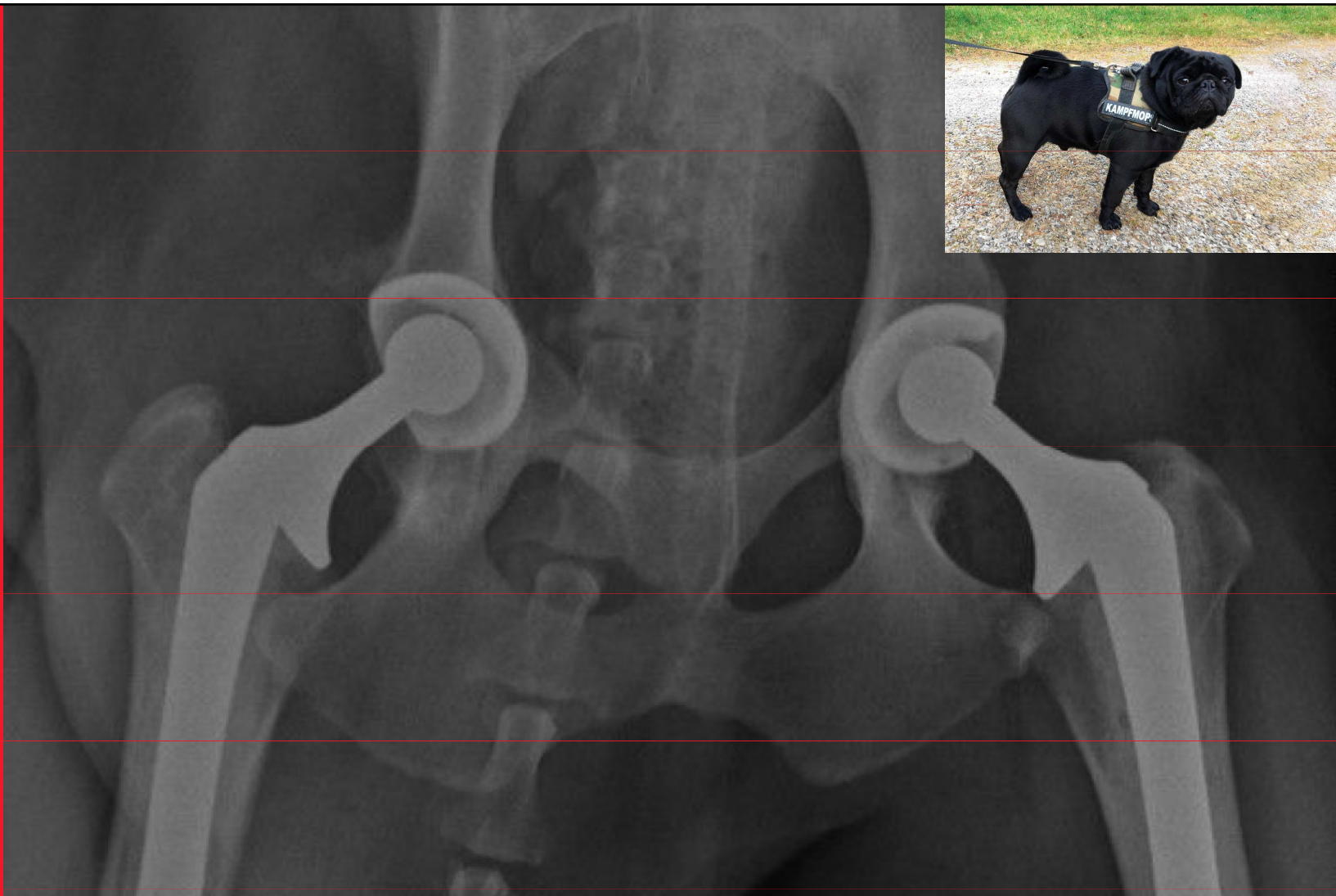
- Ortopedie ruky, nohy

silastikové náhrady I. MTP kloubu

MUNI
MED

Děkuji za pozornost

MUNI
MED

FAKULTNÍ
NEMOCNICE
BRNO

Artroskopie

Rouchal M., Ryba L., Vališ P., Nýdrle M., Filipovič M., Vyskočil R.

Endoskopická metoda

– 2 základní porty:

optika / kamera + světlo /

nástroje / sonda, punch, shaver, .. /

Historie artroskopie

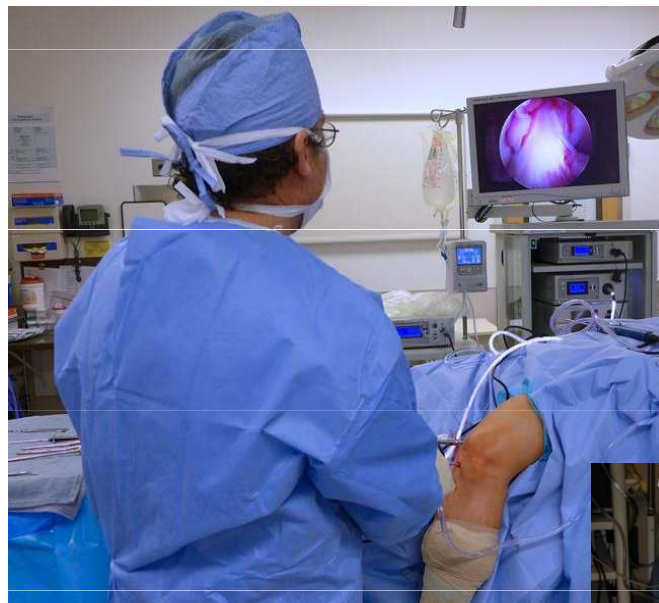
– 1912 Severin Nordentoft

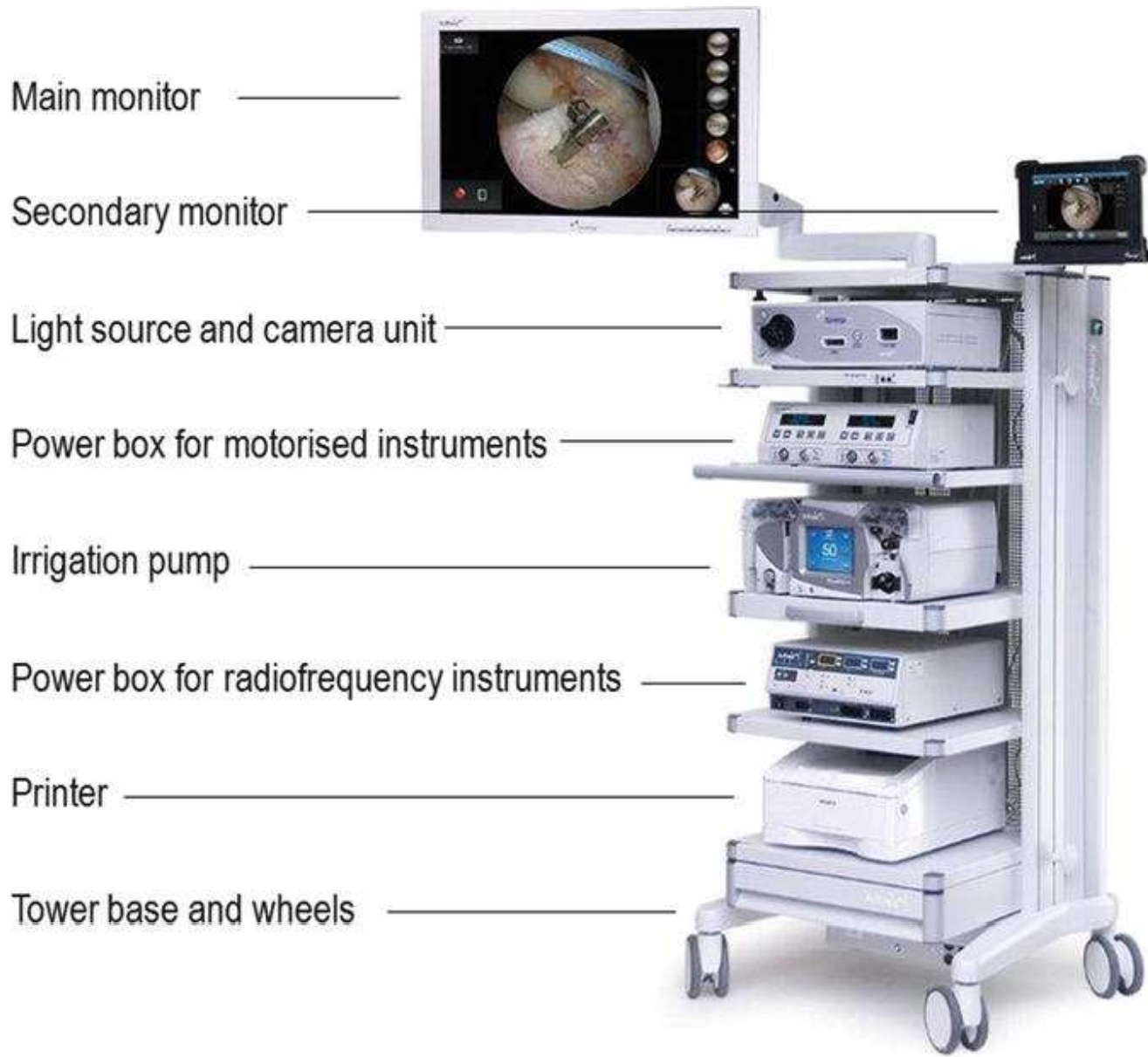
– **70. léta zavedení používání kamery**

ASK

- **Koleno**
- **Rameno**
- **Zápěstí**
- **Loket**
- **Kyčel**

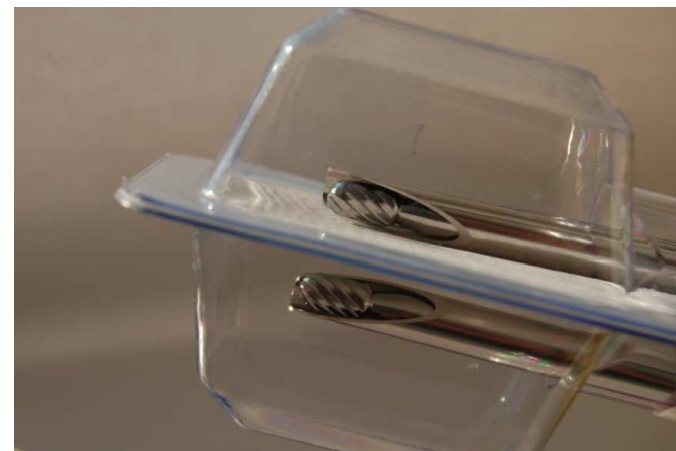
- **Retro-tendinózní prostory / Achillova šlacha /**

Pumpa

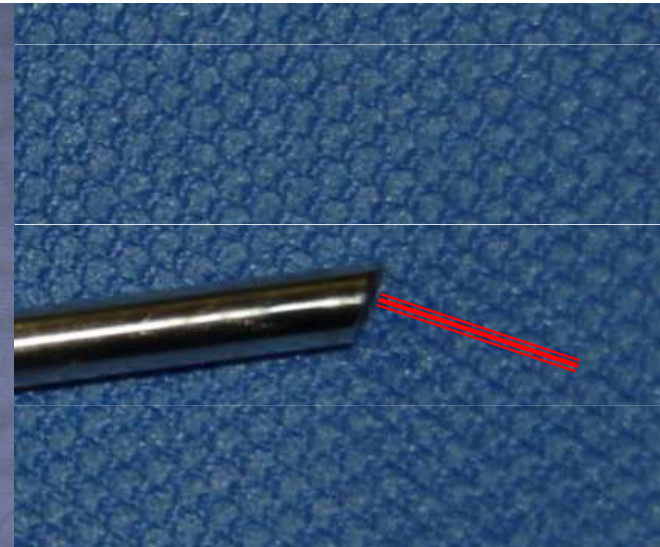
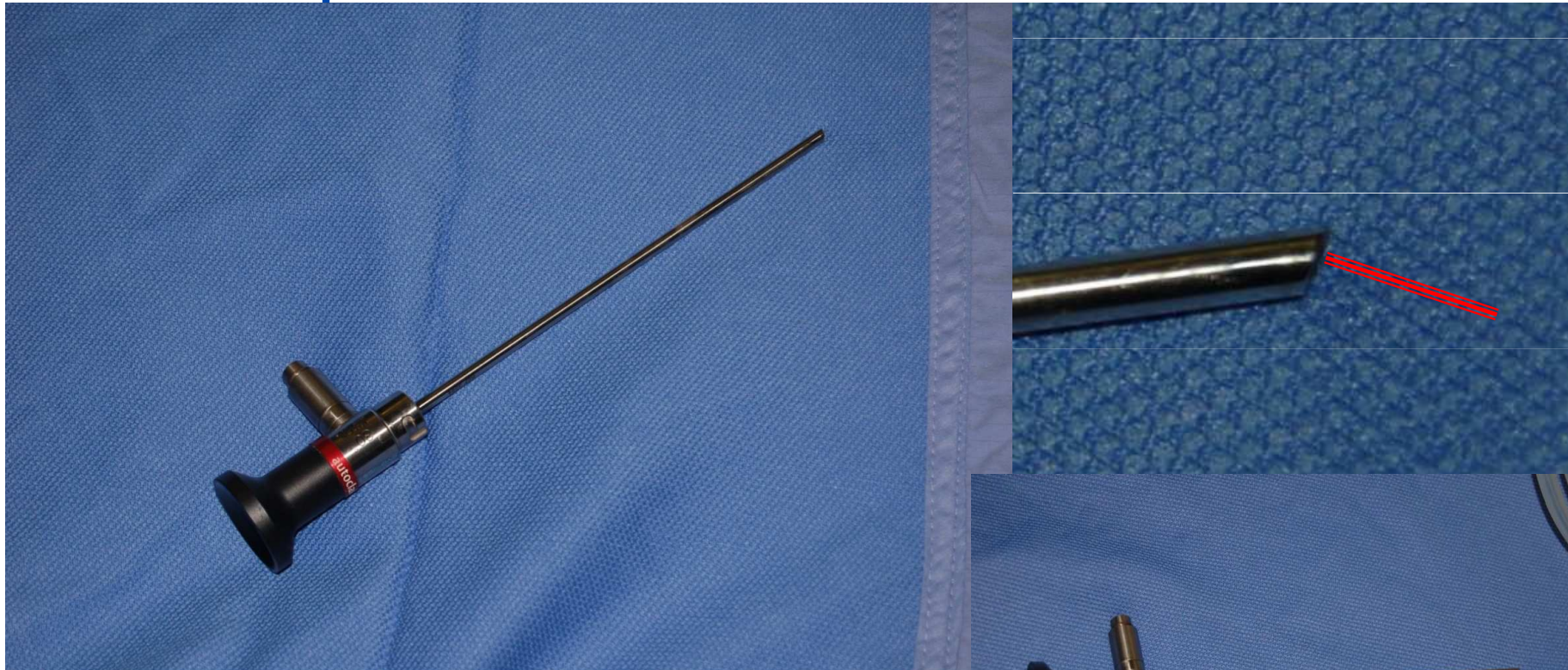
Shaver

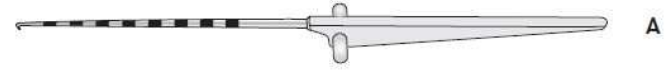
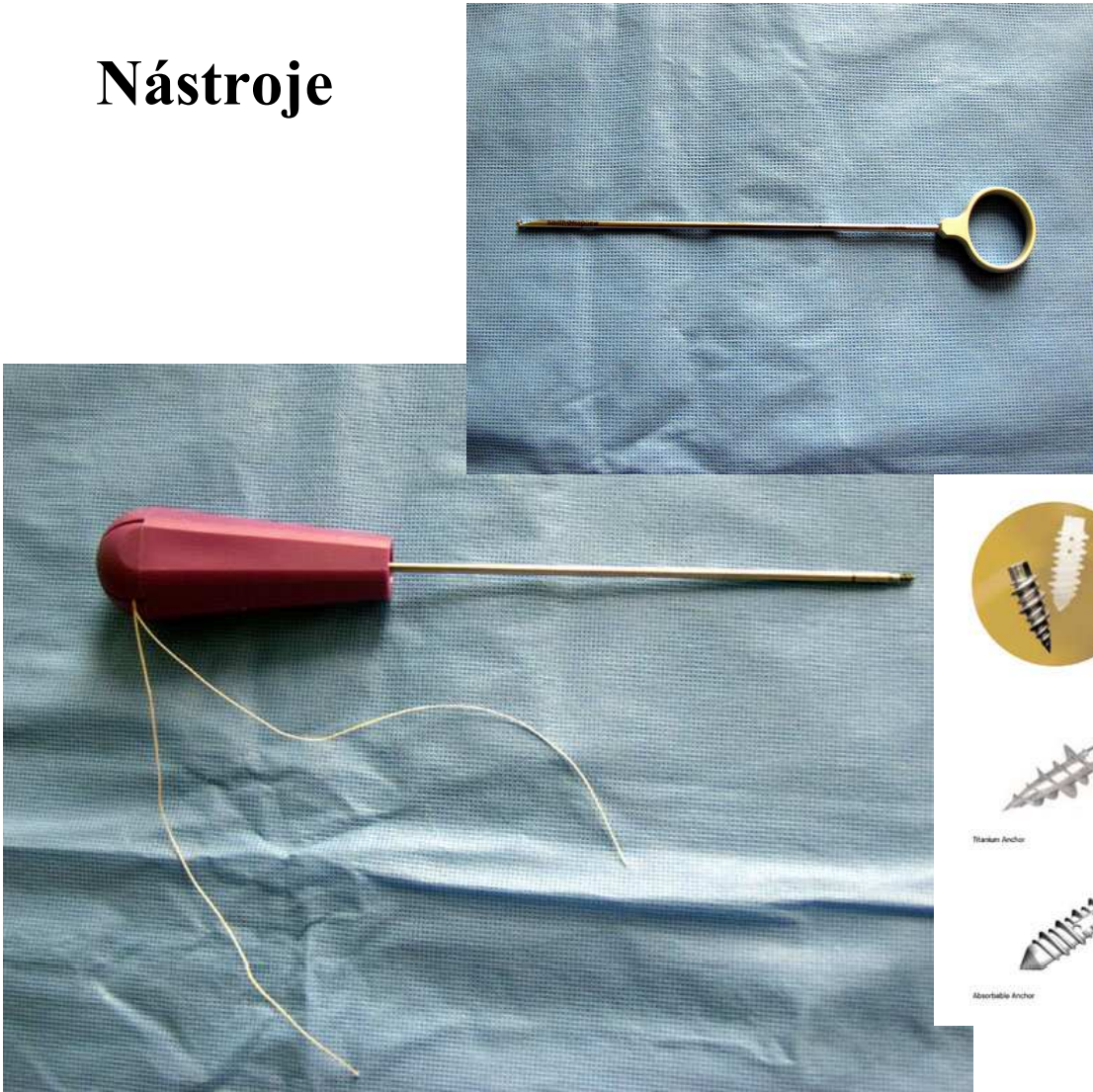
MUNI
MED

optika 30°

Nástroje

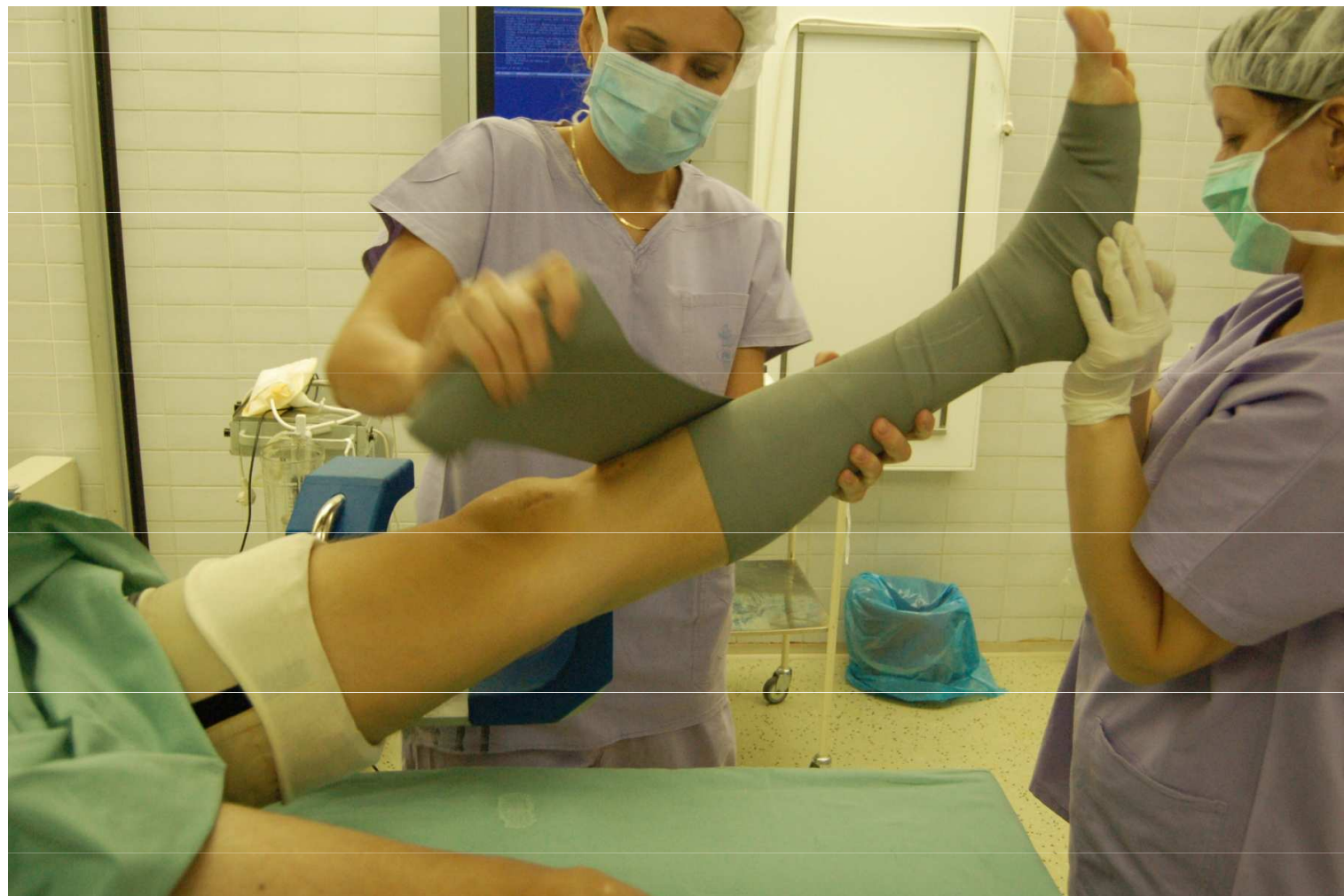

Turniket

- Ischemizace končetiny – „bezkrví“

Příprava

MUNI
MED

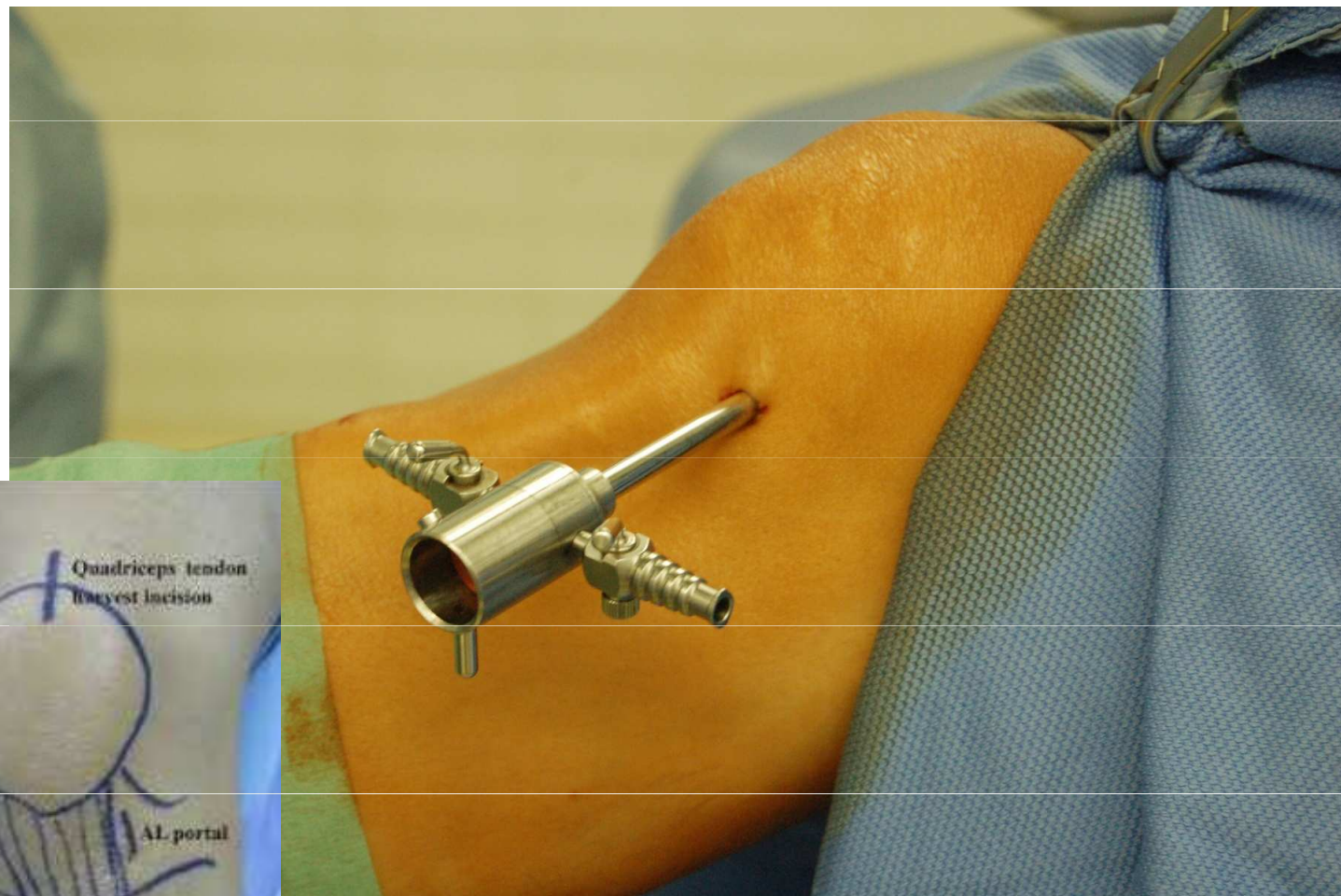
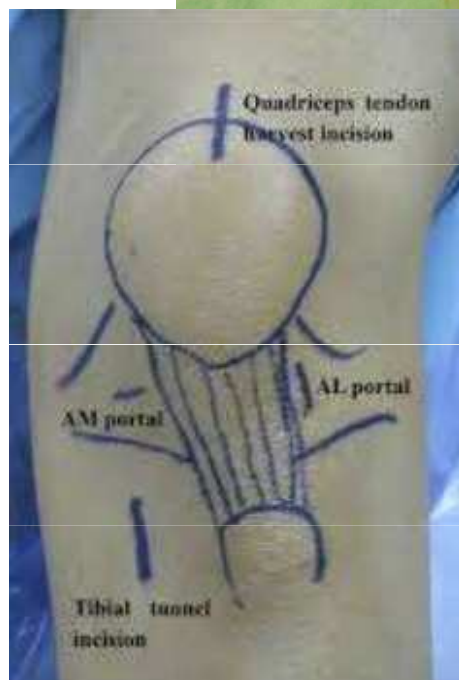

Základní porty

– pro kameru

– Nástroje

MUNI
MED

instrumentářka

asistent

pacient

chirurg

anesteziolog

Horní končetina

Rameno

Degenerativní změny

Trauma, post - traumatické patologie

Infekce – zavedení proplach laváže

Tumorózní afekce - biopsie

Operační indikace ASK:

Opakované **luxace**

Patologie **rotátorové manžety**

Subakromiální potíže

Degenerativní změny

Poloha pacienta

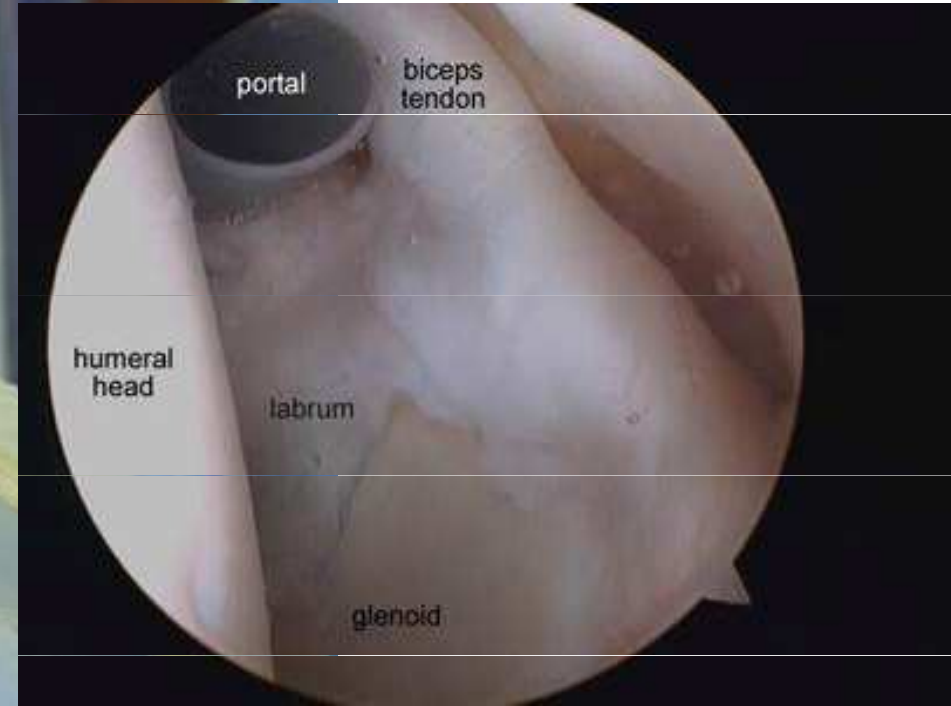
- Na boku, operovaná končetina ve visu
- „beach chair“ pozice

Základní porty

- Dorsální
- Ventrální
- Laterální

defekt přední porce labra – Bankartova léze

ošetření kotvičkami

RTG pooperační

Pooperační fixace

- Výkony na labru - **Desaultova ortéza**
- SA dekomprese – **šátkový obvaz**
- Sutura RM – **Abdukční dlaho**

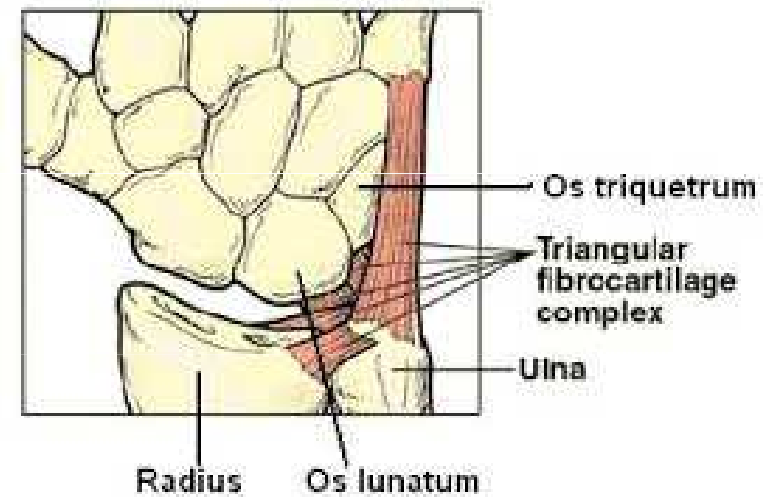
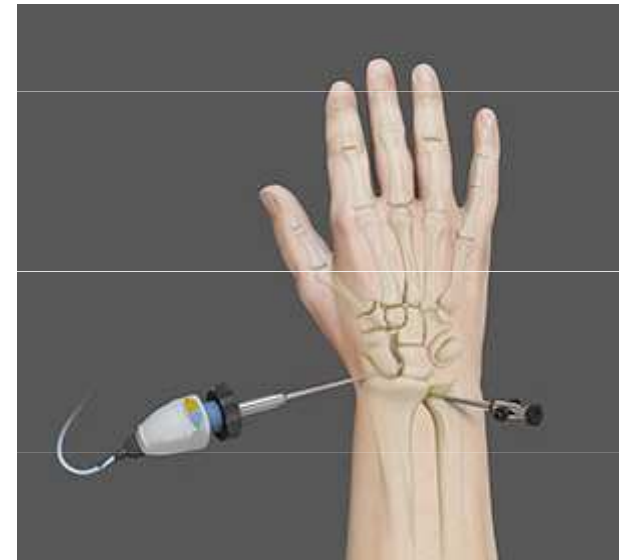
Zápěstí

– SL disociace

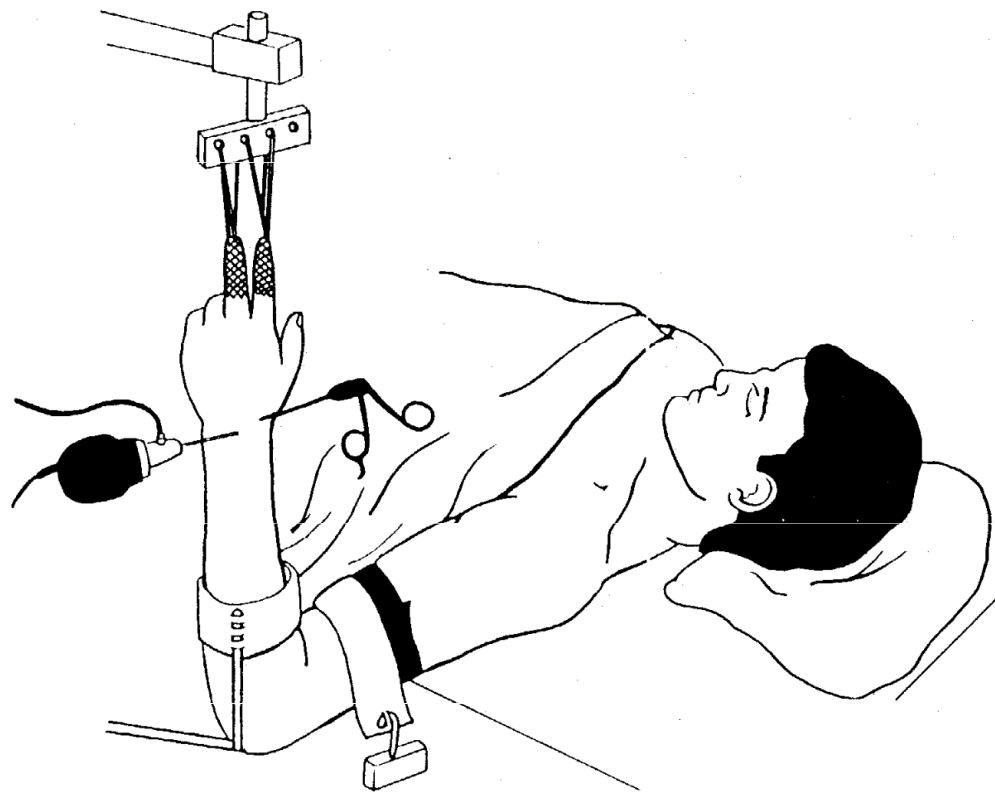
– Ošetření TFCC

/ triangulární fibrokartilaginózní komplex /

- Debridement

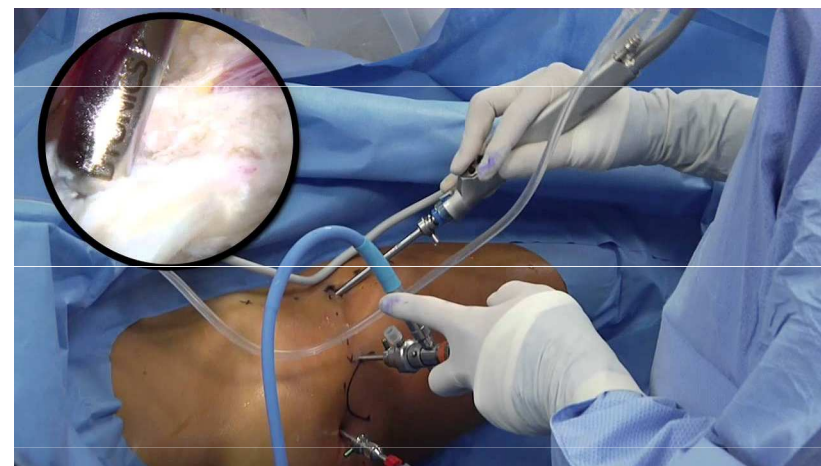
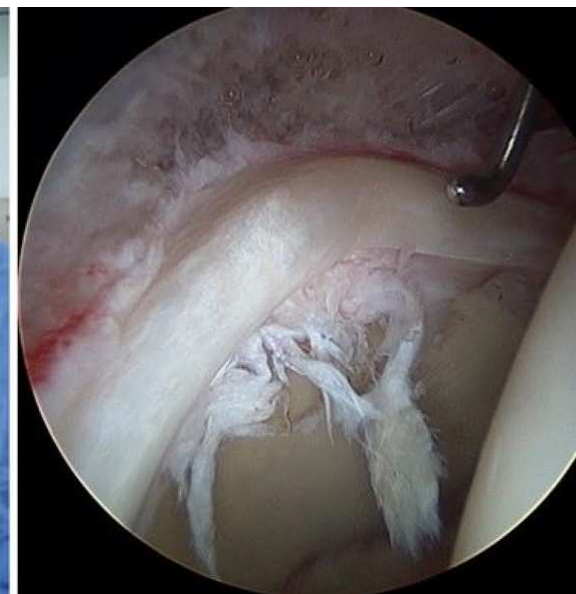
- **Menší optika / instrumentaria**
- **Bez užití pumpy**

Dolní končetina

Kyčel

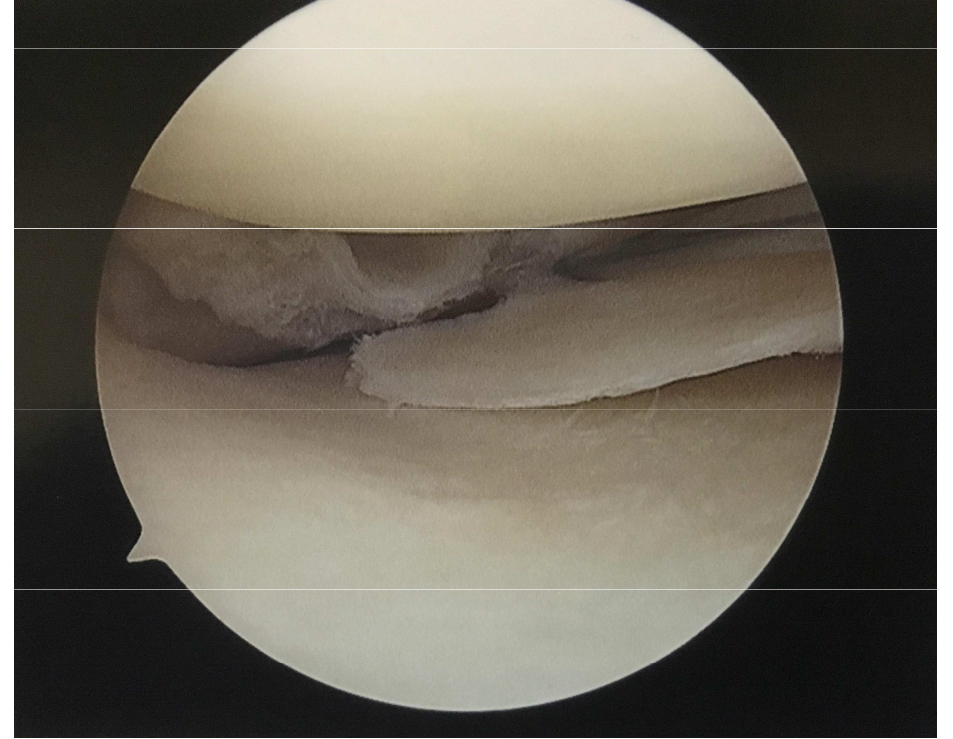
- **Coxitis**
- **Extrakce volných tělísek**
- **Rekonstrukce labra**
- **FAI – Femuroacetabulární impingement**

Koleno

- Úraz – **haemarthros**
- **Instabilita**
- **Infekt / gonitis**
- **Degenerativní změny**

- **Operativa menisků, zkřížených vazů, resekce plik, extrakce volných tělísek, release patelárních retinakul**

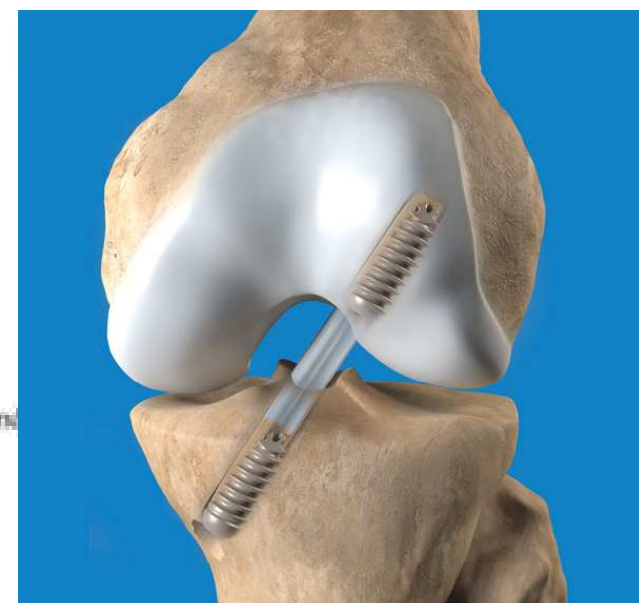
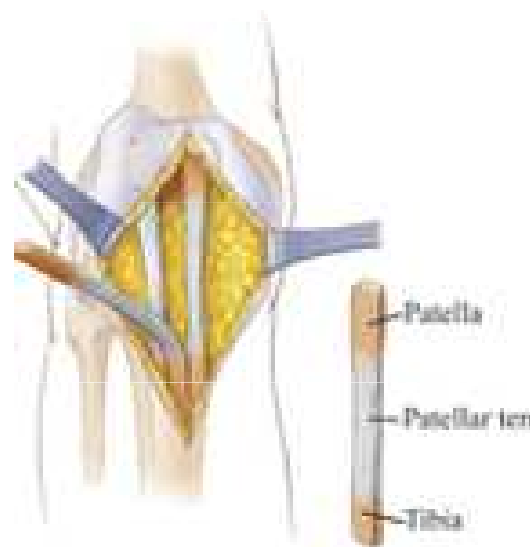

Rekonstrukce ruptury LCA

BTB štěp – **B**one - **T**endon – **B**one

Kostní bločky z patelky a tibie

Pevnější než plastika z hamstringů

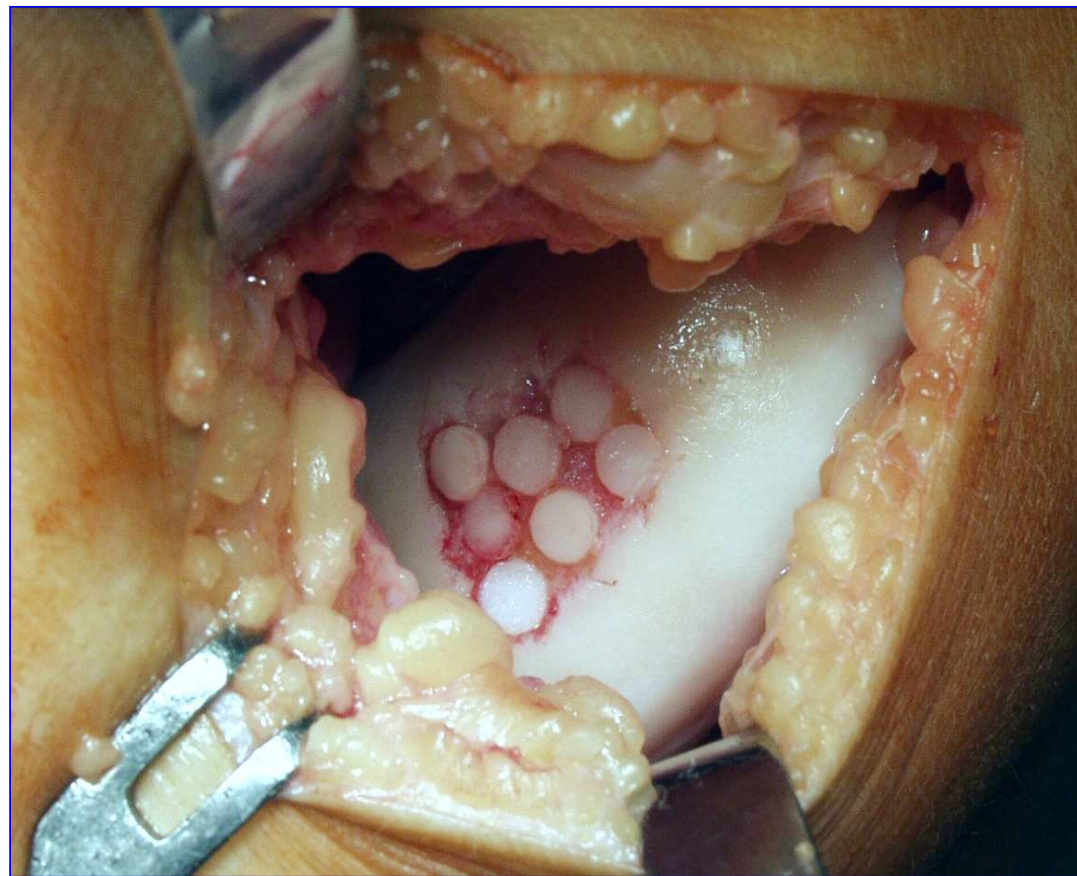
Chondrální defekty

- Mozaiková plastika
- Transplantace autologních chondrocytů
- Transplantace alogenních chondrocytů

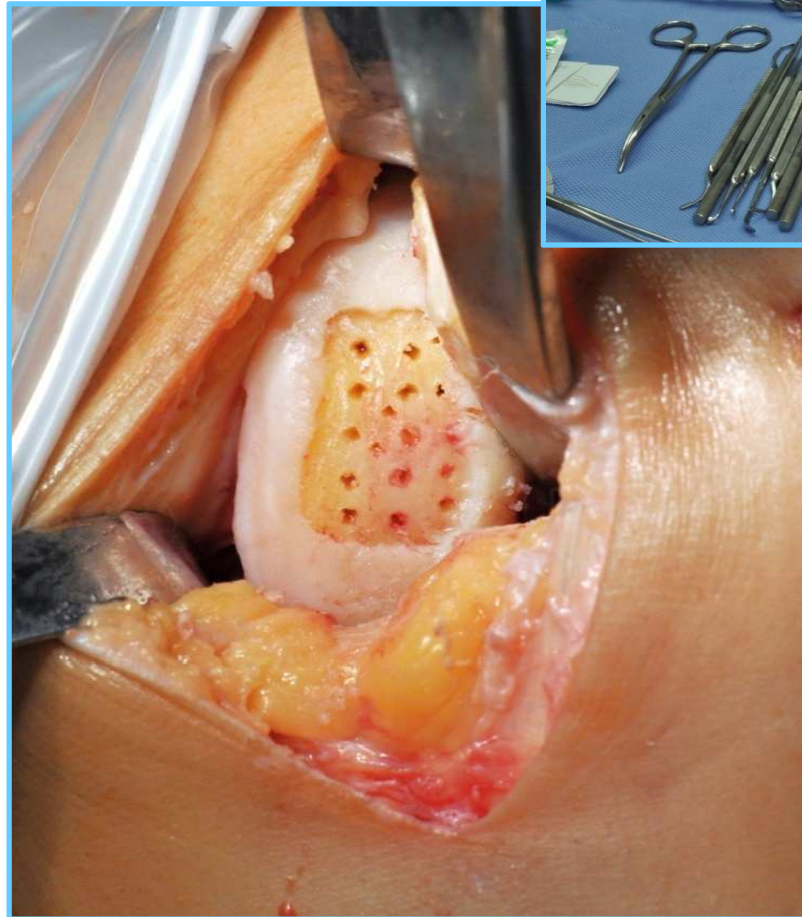
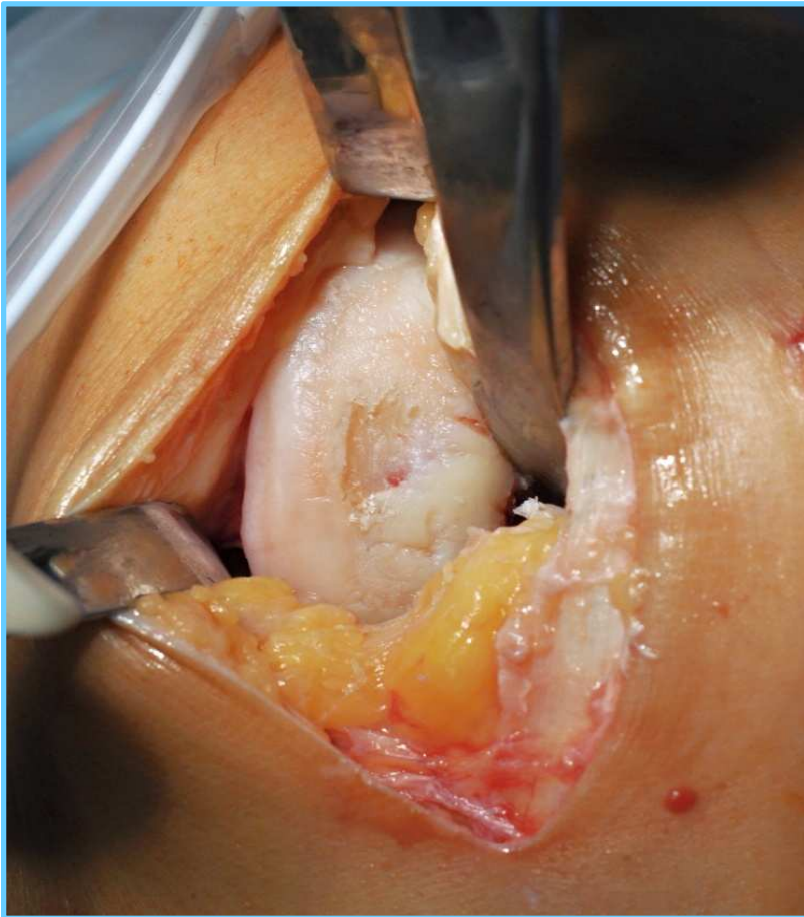

MUNI
MED

– Mozaiková plastika

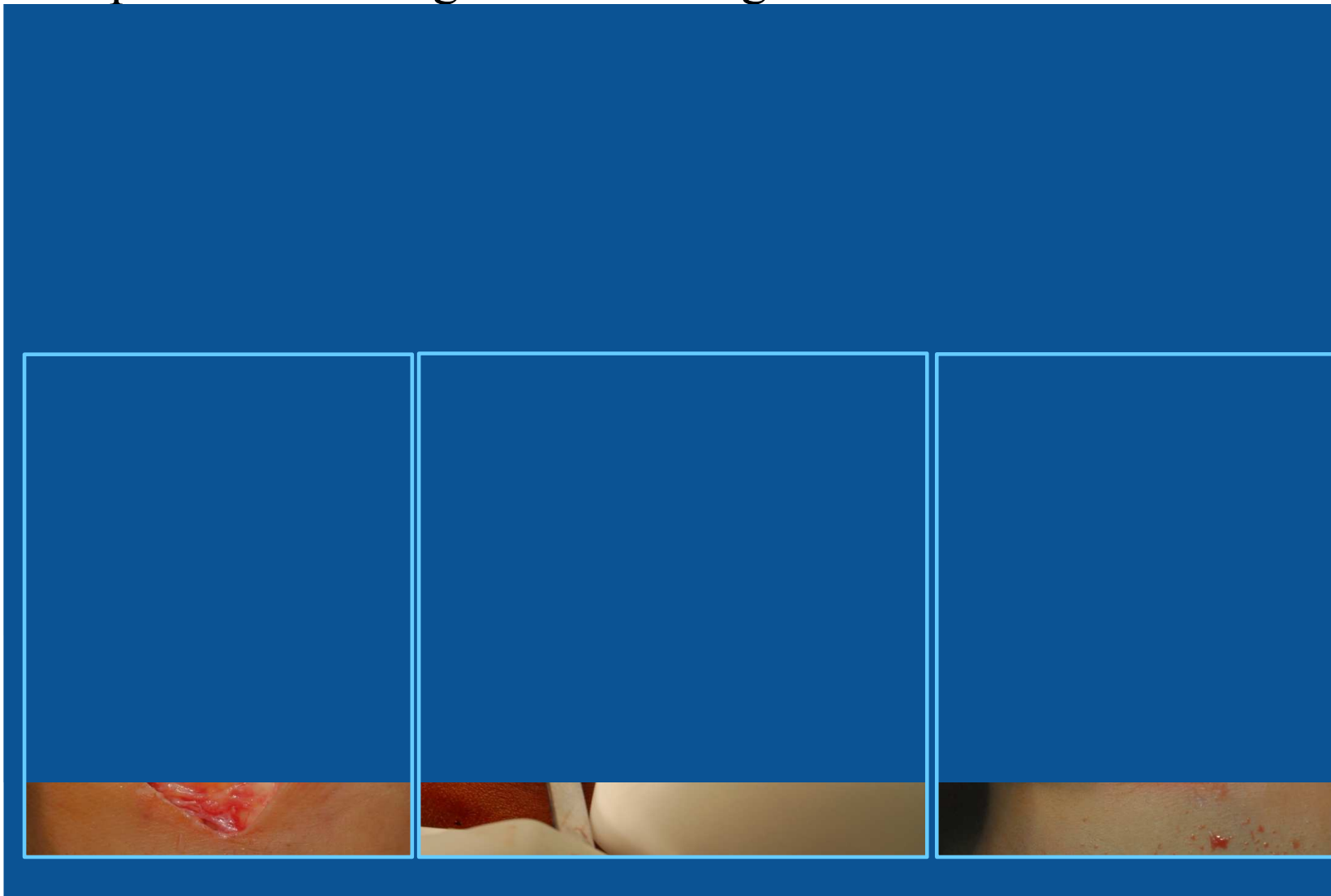

– Transplantace autologního chondrograftu

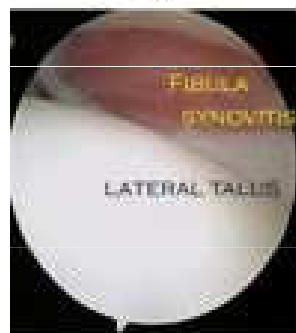
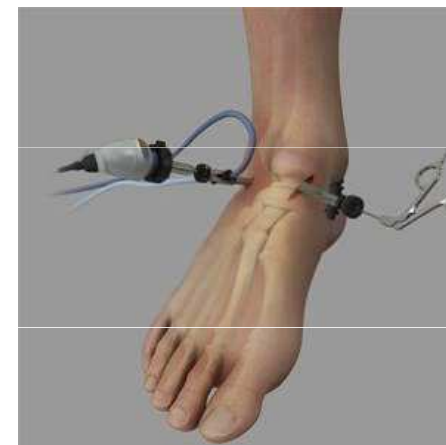

- Transplantace autologního chondrograftu

Hlezenní kloub ATC

- Akutní úraz
- Degenerativní změny

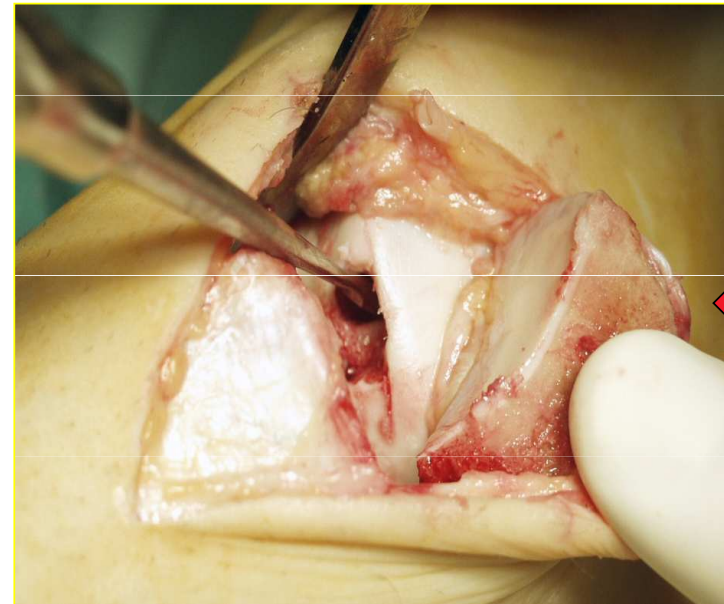
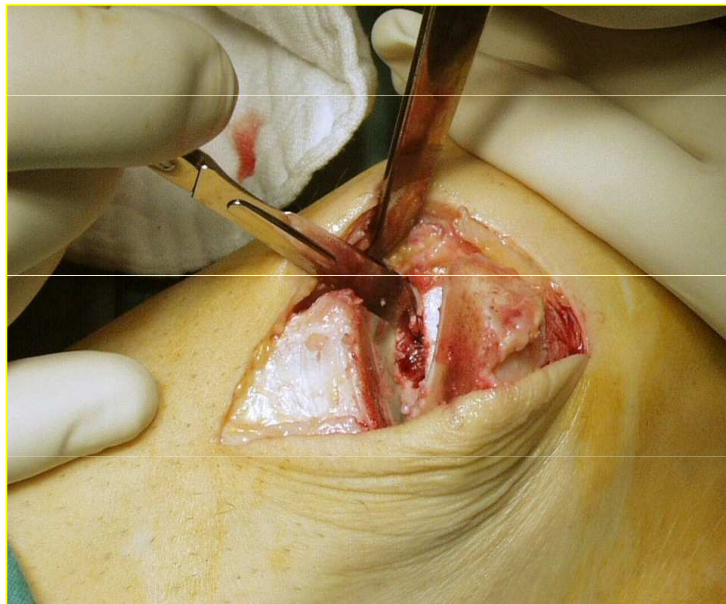
Osteochondrosis dissecans - disekující osteochondróza

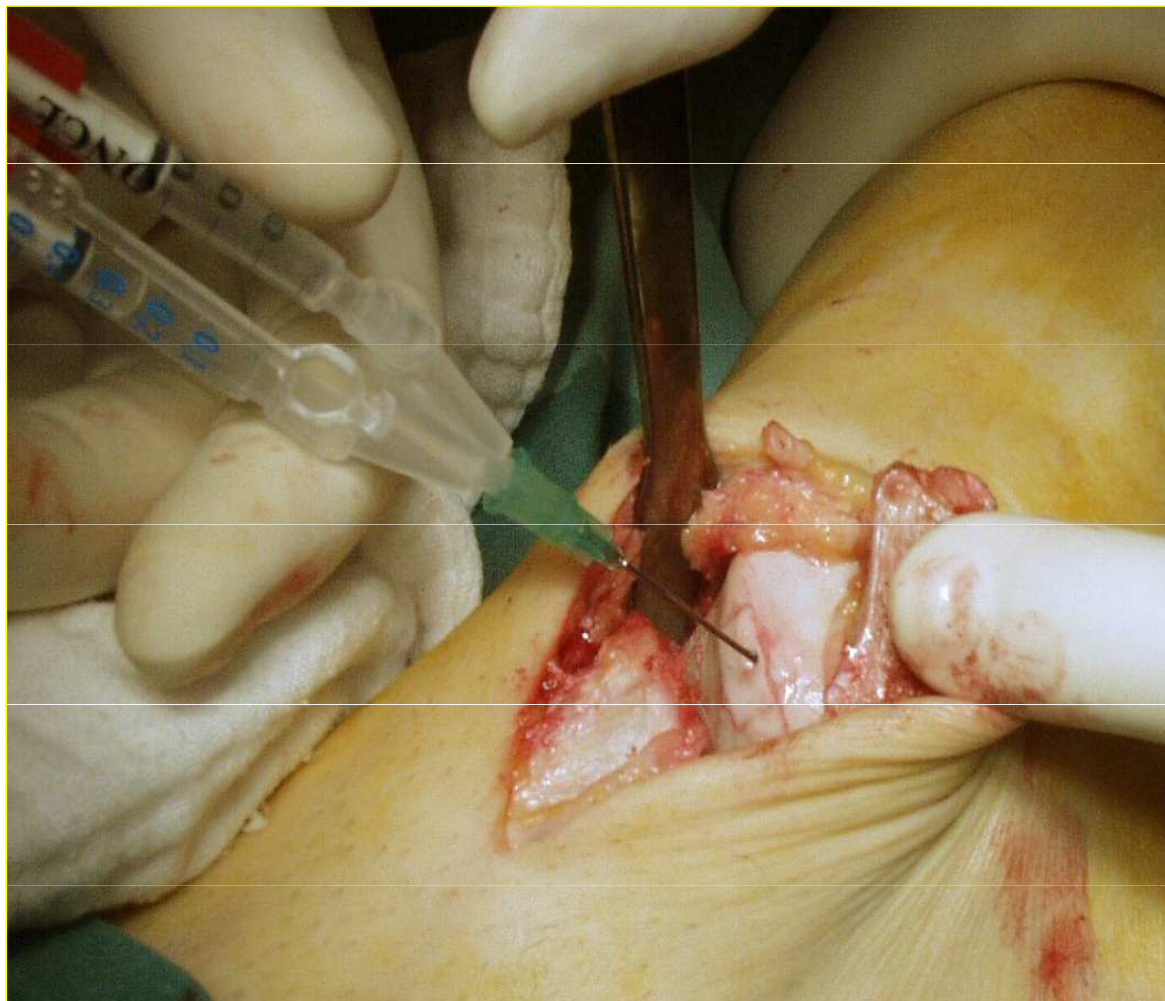
OCHD

nekrotická kost

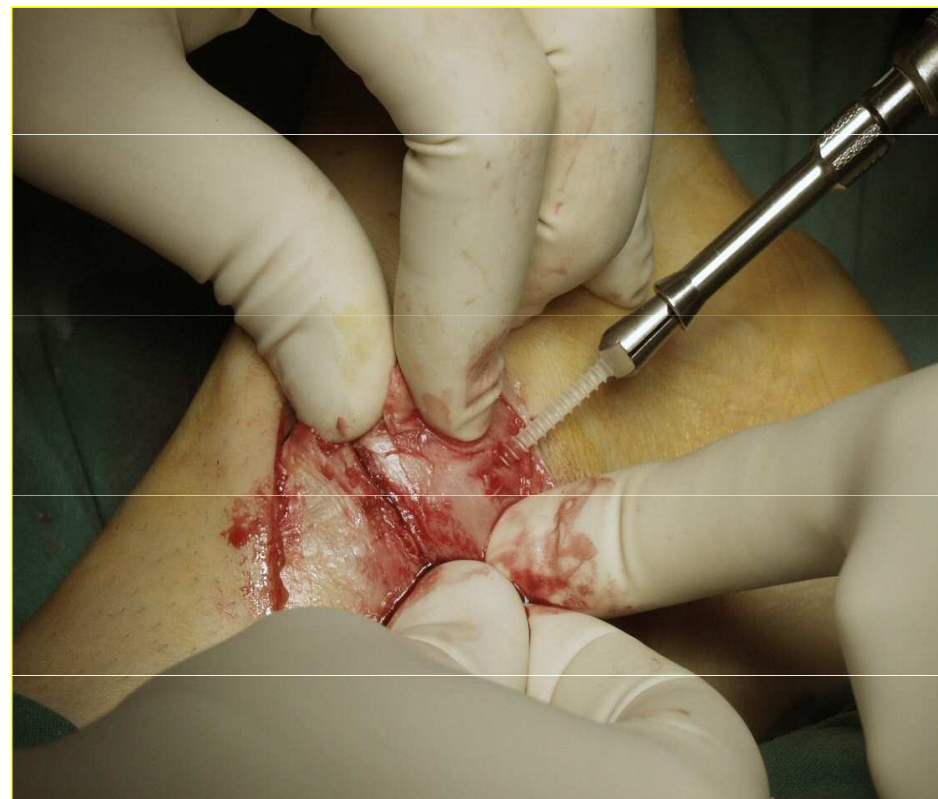
zdravá kost – fixace zpět šroubkem

Fixace chondrograftu

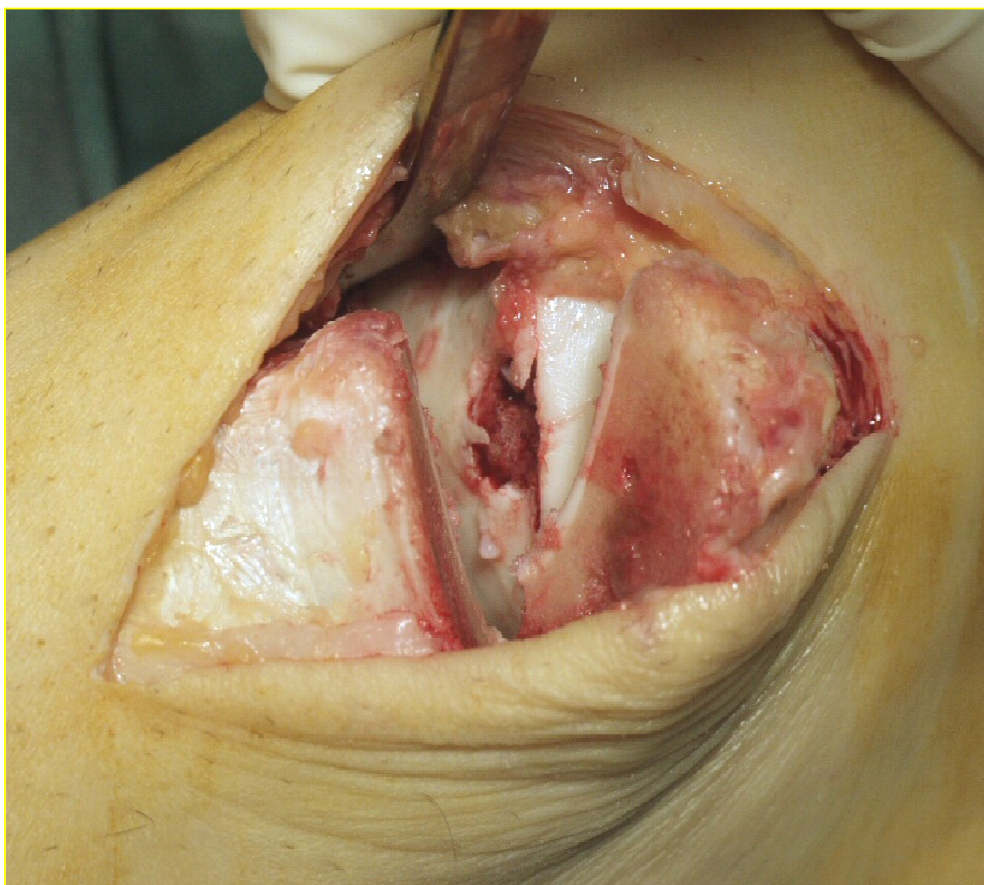

OS malleolu šroubem

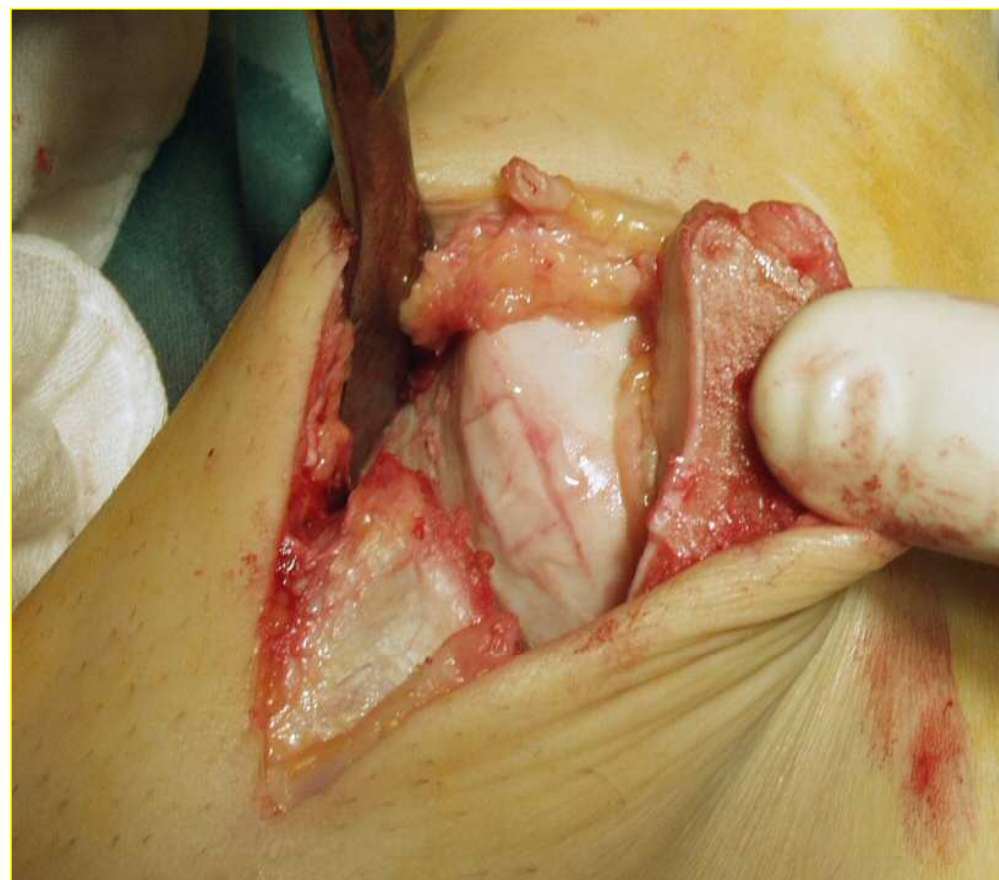

před výplní

Po implantaci chondrograftu

MUNI
MED

Děkuji za pozornost

**MASARYKOVA
UNIVERZITA**